موضوعي

(یعنی دځانه جوړشوي)

حدیثونه

تالیف

الشیخ ابومحمد امین الله البشاوری حفظه الله

مکتبه محمدیه

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمام حقوق محفوظ دی

کتاب

موضوعی (یعنی دَ ځانه جوړ شوی)

حدیثونه

تالیف

ابو محمد امین الله حفظه الله

اضافه

ابو سلمان حضرت محمد حفظه الله

تاریخ طباعت

۲۰۱۰/۳/۱۱ ربیع الاول ۱٤۳۱ھ

ناشر

مکتبه محمدیه

بیرون گنج گیټ منگل مارکیټ پیښور

0301 8828402

ولی الله

بسم الله الرحمن الرحیم

مُقَدِّمَة

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدِ الصَّادِقِ الْاَمِیْنِ وَعَلٰی آلِهٖ وَاَتْبَاعِهِ الْمُؤْمِنِیْنَ.

امابعد : نبی کریم ﷺ باندے دروغ جوړول ډیر لوئی جُرم او عظیمه گناه ده۔ په دے باره کښ زۀ یو څو حدیثونه لیکم، چه په نبی ﷺ څوك دروغ جوړ کړی، نو دهغه څومره عذاب دے۔

۱- حدیث ابی هریرة رضی الله عنه الذی اخرجه الشیخان وغیرهما عن النبی ﷺ:

مَنْ کَذَبَ عَلَیَّ مُتَعَمِّداً فَلْیَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : چاچه په ما قصدًا دروغ جوړ کړل ، نو اور کښ دے ځان له ځائ جوړ کړی۔

دا حدیث متواتر دے د عشره مبشرهؓ نه نقل دے داسے

(c) ketabton.com: The Digital Library

حدیث به چرته ونه مومئ چه عشره مبشره ؤ په اتفاق سره نقل کړے وی۔ سیوا ددے حدیث نه۔ بلکه دا حدیث تقریباً ابن جوزیؒ په یوشپیتو(٦١) سندونوسره اوپه بل کتاب کښ په اته نوی (٩٨) طرقوسره نقل کړے دے۔

اوملاعلی قاریؒ دابو هریره،انس ،مغیره بن شعبه، ابن الزبیر، سلمه بن الاکوع، ابن عمر، ابن مسعود، ابوقتاده، ابوسعید الخدری، ابوبکر،عمر، عثمان رضی الله عنهم او د نوروګڼړو صحابه ؤ نه په مختلفو الفاظو سره نقل کړے دے ۔ په دے حدیث کښ ډیر زجر اور تنه ده۔ تردے چه علماؤ لیکلی دی چه په کبیره ګناه سره سړے نه کافر کیږی، مګر څوك چه په رسول الله ﷺ دروغ جوړوی، نو هغه کافر دے ۔

او دا حدیث نبی علیه السلام په هغه وخت کښ وئیلے وؤ، چه یوسړے وؤ، د مدینے والوکورته ورغے، او دائے اووئیل چه ماته نبی علیه السلام حکم کړے دے چه زه چرته شپه کوم نو زماخوښه ده۔ اودے په اصل کښ په یوه ښځه عاشق شوے وو، نو هغه خلقورسول الله ﷺ ته خبرورکړو۔ نونبی علیه السلام ورپسے ابوبکر اوعمر

رضی الله عنهما اولیږل، اودائے ورته اوفرمایل : که چرته ژوندے مو اوموندلو نووے سیزئ په اور باندے، لیکن هغه سړے دشپے راوتے وؤ۔ اویوغټ مار چیچلے وؤ۔ اومردار شوے وو، اونبی ﷺ مخکښ دا فرمایلی وؤ چه شاید ستاسے دَ ورتلونه مخکښ به الله تعالی هلاك کړے وی، بیائے داحدیث وفرمایلو، کوم چه مخکښ بیان شو۔

٢- امام نوویؒ په شرح د مسلم کښ وائی چه د موضوعی حدیث روایت حرام دے ۔

لیکن دا خبره یاد ساتل پکاردی، چه دا موضوعی حدیثونه چاجوړکړی دی، نودا یوڅو ډلے دی۔

(١) اوله ډله زندیقان :

چه مقصدئے دین ورانول او ختمول وؤ۔ لیکن علمائے کرامو دصحیحو اوغلطو چڼول شروع کړل۔لکه ابن عساکرؒ راوړی دی چه یو زندیق هارون الرشید ته راوستلے شو،نو هغهٔ حکم اوکړو چه مردارئے کړئ ۔ نو هغه وئیلے : ماخوڅلور زره حدیثونه دڅانه جوړکړی دی۔ حرام مے پکښ حلال کړی دی ، او حلال مے حرام کړی دی، نو هغے سره به څه کوے ! نو هارون الرشید وویل، چه عبد الله بن

مبارکؒ او ابن اسحاق الغواریؒ تا ته نهٔ دی معلوم، چاڼړ به ئے
کړی او یو یو حرف به ئے را اوباسی ۔

دویمه ډله قصاصین (قیصه گو واعظان) :

دا قصه گو مقررین دځانه حدیث جوړوی او خلق به
دهوکه کوی لکه وائی چه یوه ورځ اعمشؒ بصرے ته لاړو
نویو قصه گوئے ولیده ، چه خلق ترے راتاؤ شوی دی۔
نودے ورغے ، اومخکښ ئے کیناستو ، او دَ ترخ ویخته
ویستل ئے شروع کړل، نو قصه گو ورته وویل چه اے بے
ادبه دلته دَ دین خبره کیږی اوته د ترخ نه ویخته وباسے نو
هغه ورته وویل چه زه سنت کارکوم، اوته بدعت کوے،
نوزهٔ ستانه ښه کارکوم۔

دریمه ډله : متصوفه (صوفیان، پیران)

صوفیان (پیران مریدان) وائی : په ترغیب اوترهیب
کښ د ځانه حدیث جوړول ښه دی ۔ ځکه چه دا دروغ د
رسول الله ﷺ دپاره دی۔ چه خلق دین ته راشی اوپه رسول
الله ﷺ دروغ نهٔ دی لکه دَ یو کس نه تپوس اوشو چه داولے
جوړوے ؟ هغه وویل چه ماخلق ولیدل ، چه
نورکتابونوسره به ئے مینه کوله۔ نوما د قرآن د ترغیب

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاره ډیر حدیثونه جوړکړل۔ لیکن داخبره ډیره دجهل ده۔
ځکه چه د رسول الله ﷺ صحیح اقوال او احادیث شته،
نودځانه خبره څه له جوړوے۔

څلورمه ډله : شیعه گان :

هغوی د علیؓ په باره کښ او یازره احادیث جوړکړی
دی ۔ او دَ اهل بیتو په باره کښ ئے هم ډیرے خبرے جوړے
کړی دی ۔

پنځمه ډله : مبتدعین او معتزله :

بعض مبتدعینو او معتزله خلقو دخپلوبدو عقائدو
دپاره منکرت او دروغژن رایتونه جوړکړی دی۔د
موضوعی احادیثو مثال داسے دے لکه دغوشیانو دپاسه د
سرو اوبه اولگوے ، نو هغه زرگر پیژنی۔ دارنگ علمائے
محدثین دغسے غلط روایتونه پیژنی ، او په خپلو کتابونو
کښ ئے دَ نشاندهئ د پاره لیکلی دی ۔ځکه چه د هرے
یوے فتنے د پاره الله جل شانه نیکان پیداکوی چه د هغے
ردکوی ، او صحیح دین خلقوته رسوی ۔ دوی ته په حدیث
کښ غرباء ویلے شوی دی ۔ الله رب العزت نه دعاکوم چه ما
اوزما استاذان او دوستان په دے قسم خلقوکښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمار کړی۔ آمین !

شپږمه ډله :

بعض اهل سنت چه هغه ناپوهه دی، د شیعه ګانو په ردکښې د ابوبکرؓ اوعمرؓ په فضیلت کښې ئے حدیثونه جوړ کړی دی ، لیکن صحیح روایتونه د هغه حضراتو په باره کښې ډیر دی۔ نو موضوعی روایتونوته هیڅ حاجت نشته ۔

اوومه ډله : متعصبین :

بعض متعصبینو دَ خپل مذهب دَ نصرت او تائید دپاره احادیث جوړ کړی دی ۔ ځکه چه دمذهب تعصب سړے دحق دین نه اړوی ۔ اولاً دده په ذهن کښې یوه غلطه خبره ناسته وی ۔ نو کله ته ورته قرآن، حدیث ، قول د صحابه کرامو پیش کوے ، نو هغه ئے نۀ قبلوی۔ او غلط دلیلونه جوړوی، او د خپل مذهب نصرت کوی ۔ انابت والا ډیر کم دی ۔ الا ماشاء الله۔

اتمه ډله :

بعض خلقو د بادشاه دنزدیکت دپاره د هغه د خوښے حدیثونه جوړ کړی دی۔

نهمه ډله :

هغه کره خلق چه اول په حدیث ښه پوهه ؤ، لیکن چه بوډاګان شو، نوقوت حافظه ئے خرابه شوه نو غلط روایتونه دهغوی د خلے نه بے اختیاره اووتل۔

لسمه ډله :

بعض هغه ؤ چه خطاء حدیثونه ئے اول نقل کړل، بیا پوهه شو چه ما خو غلط روایت پیش کړو۔ نو د شرم د وجهے نه ئے ځان غلے که ۔

یوولسمه ډله :

هغه خلق چه په کتاب کښې به ئے حدیث لیکل، بیا به ترے کتاب ورك شو، نو په یادو به لګیاوؤ، نو خطا به شو۔ نو علمائے کرامو د حدیثونو تتبع او تلاش شروع کړو۔ نو صحیح او حسن او ضعیف اوموضوعی روایتونه ئے یوبل نه جدا کړل ۔او په هر یوباندے ئے نشاندهی ورکړه۔ لیکن روسته خلق راغلل او هغه موضوعی روایتونه ئے بغیر د سند نه اوبغیر دحوالے نه په بل کتاب باندے په خپلو کتابونو کښې ذکر کړل۔ نو عامو خلقوته ډیر نقصان ورسیدۀ۔ ځکه هغوئ وائی چه په کتاب کښې لیکلی دی ،

ولے تہ کتاب نۀ منے، دومرہ معلومول پکاردی چہ پہ ھر کتاب کښې څۀ نہ څۀ خطائی وی بغیر د قرآن کریم نہ۔ نو کہ چرتہ د کتاب مسئلہ د قرآن او صحیح سُنت سرہ موافق وی، نو منئ، او کہ نۀ وی نو پہ دیوال باندے ئے ولئ، کہ چرتہ سړے د ھر کتاب خبرہ منی، نو گمراہ بہ شی۔۔

نو زۀ وس پہ مقصد کښې شروع کوم۔

وما توفیقی الا باللہ علیہ توکلت والیہ انیب۔

OOOOOO

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم اللہ الرحمن الرحیم

۱- اَللّٰھُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَ اِلَيْكَ يَرْجِعُ السَّلَامُ فَحَيِّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَاَدْخِلْنَا دَارَكَ دَارَالسَّلَامِ.

ترجمہ : یااللہ تہ سلام ئے، او ستا نہ سلامتیا دہ، او تا تہ سلام راگرزی، پس دَ سلام (بخشش) اوډالئ مونږ تہ ھم راکړہ، او مونږ خپل کوردَ سلامتیا تہ بوزہ۔

تشریح : دا حدیث موضوعی یعنی دَ ځانہ جوړ شوے دے، د حدیثو پہ یو کتاب کښې ھم نشتہ بلکہ ملاعلی قاریؒ وائی چہ ددے ھیڅ اصل نشتہ، او بعض قصہ گو جوړ کړے دے۔ او صحیح حدیث داسے دے:

اَللّٰھُمَّ اَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَاذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ .(متفق علیه).

۲- د اوداسۀ دَ ھراندام وینځلو پہ وخت ذکر کول:

لکہ پہ وخت د مضمضہ کښې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

اَللّٰهُمَّ اَعِنِّیْ عَلٰی ذِکْرِكَ وَشُکْرِكَ وَتِلَاوَةِ الْقُرْآنِ

لوستل۔

او دَ استنشاق (یعنی پوزے ته د اوبو اچولو) په وخت کښې اَللّٰهُمَّ اَرِحْنِیْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ وَلَا تُرِحْنِیْ رَائِحَةَ النَّارِ، تر آخره پورے۔ داموضوعی دے۔ بلکه په اودس کښې صرف دوه ذکرونه ثابت دی۔

یو بسم الله ویل په اول د اوداسهٔ کښې دی۔

دویم : د اوداسهٔ په آخر کښې :

اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَاشَرِیْكَ لَهُ وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ.

اوبله : سُبْحَانَكَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِكَ اَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اَسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ .

(بخاری، مسلم) او دَ ترمذی په روایت کښې ورسره :

اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِیْ مِنَ التَّوَّابِیْنَ وَاجْعَلْنِیْ مِنَ الْمُتَطَهِّرِیْنَ .

هم شته۔

۳- مَنْ قَضٰی صَلٰوةً مِنَ الْفَرَائِضِ فِیْ آخِرِ جُمُعَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ كَانَ ذٰلِكَ جَابِراً لِکُلِّ صَلٰوةٍ فَائِتَةٍ فِیْ عُمُرِهِ اِلٰی سَبْعِیْنَ سَنَةٍ :

بَاطِلٌ قَطْعاً لِاَنَّهُ مُنَاقِضٌ لِلْاِجْمَاعِ .

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : چاچه یو فرض مونځ قضا او گرزولو په آخره جُمعه د روژے د میاشتے، نو دهٔ ته به دَ اویا کالو مونځونه معاف شی۔

دا حدیث باطل او دروغ دی اوسو چه د روغ دی ، ځکه چه داجماع نه خلاف دے ۔

تشریح : ددے زمانے بعض مشرکانو اوبدعتیانو مُلایانو دَ خپلے خیټے او دمال د حصول دپاره ډیرے وسیلے او ذریعے جوړے کړی دی ۔ ځکه چه دوی خوغلا، جواری اوسودونه ښکاره نشی کولے۔ نو دَ خلقو دپاره ئے بدعات ایجاد کړل ۔ لکه قضاء عمری شوه، دریشتمه شوه، اسقاط شو۔ او دځانه حدیثونه ئے دے دپاره جوړ کړی دی اوخلق گمراه کوی ۔

٤- دَ اذان نه روسته خلق داسے دعا وایی :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِیْ وَعَدْتَّهُ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ.

ترجمه : یاالله ته ددے کامل دعوت او دَ اودریدونکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانځه رب ئے ! ورکړے نبی ﷺ ته وسیله اوغوره والے (وسیله جنت کښ یو ځائے دے) او اوچته درجه ۔ او اوولیږے دے مقام محمود ته چه تاورسره وعده کړے ده، او دَ هغهٔ سفارش زمونږ روزی کړے په ورځ د قیامت ته دخپلے وعدے نه خلاف نکوے ۔

تشریح : دا قسم الفاظ په حدیث کښ نشته یعنی (وَالدَّرَجَةَ الرَّفِيْعَةَ) پکښ نشته ۔ او :

وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

هم پکښ نشته۔

بلکه صحیح دعاء داسے ده :

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدًا الَّذِىْ وَعَدْتَّهُ وَارْزُقْنَا شَفَاعَتَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ

(بخاری مسلم)

اوبیهقی کښ [اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ] ورسره زیاتی دے۔ لیکن شیخ البانیؒ ددے په باره کښ فرمائی چه دا زیاتی جمله شاذ ده۔ [ارواء الغلیل : ۱/ ۲٦۰]

نبی ﷺ چه کوم ذکرونه خودلی دی ، په هغے کښ

زیادت او نقصان جائز نهٔ دے ، بلکه بدعت دے ۔

او په بنی اسرائیلو باندے الله تعالی په هغهٔ دے وجه عذاب نازل کړے وو۔

۵- عَنْ اَبِیْ بَكْرِ الصِّدِّيْقِ رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِیِّ ﷺ مَنْ مَسَحَ الْعَيْنَيْنِ بِبَاطِنِ اُنْمُلَتَیِ السَّبَّابَتَيْنِ عِنْدَ قَوْلِ الْمُؤَذِّنِ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللهِ حَلَّتْ عَلَيْهِ شَفَاعَتِیْ . لَا يَصِحُّ.

ترجمه : ابوبکرؓ فرمائی چه نبی کریم ﷺ فرمایلی دی چه چا دَ مسواکئ ګوتے سرونه په سترګو راخکل په وخت د اذان کښ چه کله مؤذن اشهد ان محمدا رسول الله ته ورسیږی نوزما سفارش دهٔ له حلال شو۔

دا حدیث صحیح نه دے ۔ بلکه دا چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔

تشریح : بعض خلق ځان ته مُحِبّان رسول وائی ۔ دَ هغه دَ سُنتو اتباع پکښ نهٔ وی ۔ لیکن څه بدعات او رسمونه به ئے ایجاد کړی وی ، کچرته ته هغه ونکړے، نوتاته قِسما قِسم نومونه ګدی۔ اوحال دادے چه هغه چرته په حدیث کښ نهٔ وی ثابت ۔ دا طریقه حدیثونو کښ نشته وګورئ احادیث۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٦- لَوْ اَحْسَنَ اَحَدُكُمْ ظَنَّهُ بِحَجَرٍ لَنَفَعَهُ اللّٰهُ بِهِ.

لَا اَصْلَ لَهُ .

ترجمه : که یو کس ستا سے نه په کانړی ګمان ښه وکه ، هم الله ده لره په هغے فائده ورکړی۔

دا حدیث بے اصله دے ۔

تشریح : دا قسم احادیث مشرکانو چه دکا نړو نه دکیدو یقین لری هغوی جوړ کړی دی ۔تولو محدثینو په دے قسم احادیثو د باطل او موضوعی حکم لګولے دے ۔ قبرونه ،کانړی، جهنډے هیڅ نشی کولے۔ قرآن اوصحیح احادیثو په دے پوره تفصیل کړے دے۔

حافظ ابن تیمیهؒ، حافظ ابن حجرؒ او علامه شوکانیؒ دے حدیث ته منګرت وئیلی دی۔

(المصنوع فی معرفة الحدیث الموضوع ص : ١٤٧).

دا حدیث قبر پرستو او هغه خلقو جوړ کړے دے چه هغوئ دَ توحید دَ عقیدے دشمنان دی۔ او په اسلام کښ دَ کانړو او بوتو عبادت خورول غواړی۔ دَ داسے قِسم مشرکانو سخته مقابله پکار ده۔

٧- مَا مِنْ لَيْلَةٍ اِلَّا يُنَادِىْ مُنَادٍ : اَهْلَ الْقُبُوْرِ مَنْ تَغْبِطُوْنَ؟

فَيَقُوْلُوْنَ اَهْلَ الْمَسَاجِدِ .

لَمْ يُوْجَدْ لَهُ اَصْلٌ .

ترجمه : نشته یوه شپه مګر یو آواز کونکے آواز کوی چه اے قبرونو والو ! تاسو دَ چا په حال پسخیږئ (اوغبطه کوئ) نو هغوی جواب ورکوی چه جومات کښ ناستو خلقو سره ، ترآخره پورے۔

ددے حدیث هیڅ اصل نشته ۔

تشریح : دَ قران کریم نه دا ښکاره معلومه ده چه قبرونو والا آوریدل نشی کولے، نوجواب به څه ورکړی، دَ هغوی نهٔ سترګے شته اونهٔ لاسونه، او نهٔ خپے ۔

بعضِ خلق وائی چه نرچرچنړ او ښځه پیژنی۔ دا سوچه د روغ دی په الله او رسول باندے۔نو مسلمانانو له پکار دی چه دَ داسے غلطو قصونه ځان وساتی۔

٨- اِذَا اَعْيَتْكُمُ الْاُمُوْرُ فَاسْتَعِيْنُوْا بِاَهْلِ الْقُبُوْرِ .

ترجمه : کله چه ستاسے څه کار بندشی، نو دَ قبرونو والو نه مدد غواړئ۔

تشریح : ددے حدیث هیڅ بنیاد نشته، دا کوم منجور اومشرك دَ ځانه جوړکړے دے۔ دا مُسلم حقیقت دے چه

(c) ketabton.com: The Digital Library

امداد به صرف اوصرف دَ الله تعالی نه غوښتلے شي۔ اوکه چا دَ بل نه ما فوق الاسباب یعنی چه څه ظاهری سبب نه وی او امداد غواړی، نوقرآن هغهٔ ته په سورة انعام کښې مرتد وائی۔ او په سورة الرعد کښې ورته کافر وائی ۔اوپه سورة احقاف کښې ورته اضل یعنی پوره ګمراه وائی۔ هرکله چه قرآن دا اجازت نهٔ ورکوی، نو حدیث څهٔ دَ قرآن نه خلاف وی ؟ دا خبره بالکل غلطه اوبے بنیاده ده۔اوګوره تفسیر روح المعانی بحث د وسیله۔ زهٔ دلته فقط مختصر تنبیه ورکوم۔ تفصیل نکوم۔

۹– اَبُوْحَنِيْفَةَ سِرَاجُ اُمَّتِیْ : مَوْضُوْعٌ بِاتِّفَاقِ الْمُحَدِّثِيْنَ.

ترجمه : امام ابوحنیفهؒ زما دَ اُمت ډیوه او چراغ دے۔ دا حدیث په اتفاق دَ علماؤ سره موضوعی (دَ ځانه جوړ شوے) دے۔

تشریح: داحدیث چرته دَ حدیثو په کتاب کښې نشته۔ مګر په مسند خوارزمی کښې ئے راوړیدے ۔ لیکن دا بعض جاهلانو او متعصبینو مقلدینو دَ خپل امام په مدح کښې جوړ کړے دے ۔لکه بعض شوافعو اونورو دَ خپلو امامانو په باره کښې دَ ځانه حدیث جوړ کړے دے۔

دویٔ دَ سُنت دومره اتباع نهٔ کوی، لکه چه دَ یو قول په دروغه سره امام صاحب ته نسبت شوے وی، نو دَهغے اتباع ډیره کوی۔

لیکن دومره خبره ده چه په حدیث دَ ترمذی کښې کتاب العلم کښې دَ مدینے منورے دَ یو عالم فضیلت راغلے دے۔ اکثر علماء وائی چه هغه امام مالکؒ دے۔

۱۰– اِجْتِمَاعُ الْخَضِرِ وَاِلْيَاسُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ فِیْ كُلِّ مَوْسِمِ الْحَجِّ ، لَايَصِحُّ فِيْهِ شَیْءٌ.

ترجمه : خضر او الیاس علیهما السلام په هر کال په موسم دَ حج کښې را جمع کیږی۔

اوپه بل روایت کښې دی چه یوبل لره سرخروی۔

تشریح : دَ علمائے محققینو تحقیق دادے چه دَ خضر علیه السلام دَ ژوند په باره کښې یو حدیث هم نشته۔ ابن جوزیؒ په دے کتاب لیکلے دے۔او ابن القیمؒ په (المنارالمنیف) کښې په دے ډیر دلائل دَ قرآن او سنت او اجماع امت نه پیش کړی دی۔

بعضِ جاهلان وائی چه هغه دَ اخترپه ورځ دَ خلقو سره ملاویږی۔ او نبښه ئے داده چه په غټه ګوته کښې ئے هډوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشتــه ـ اوبعضِ وائی چه الیاس علیه السلام دَ دریابونو په غاړه گرزی۔ اوخضرعلیه السلام په اوچه گرزی۔او دَ خلقو حـاجتـونــه پـوره کـوی۔دا خبـرے سو چـه د روغ او بـاطلے شیـطانـی قیـصـے دی۔ که ځوك دا قصے کوی۔نو دلیل دے پـرے پیـش کـړی دَ قرآن او سنت نه۔ منکرتو قیصوله هیڅ اعتبار نشتـه۔

۱۱ – اِذَا صَدَقَتِ الْمَحَبَّةُ سَقَطَتْ شُرُوْطُ الْاَدَبِ.

ترجمه : کـلـه چه سرے په محبت الهی کښ کمال ته اورسیږی ، نودَ آدابو لحاظ بیا ختم شی۔

تشـریح : دا حـدیـث نـهٔ دے، بـلـکـه بعضِ صوفیـانو وئیلی دی۔ لیکن اکثر پیران اوس په دے عمل کوی۔یعنی مـونـځ نـکـوی، روژه نهٔ ساتی، غټ غټ بریتونه ئے پریخی وی۔کـچـکول ورسره وی۔زنګه همساورسره وی۔ ګلہے وړے جامے ئے اغوستے وی۔دا خیال لری چه مونځ او عبادت ته څهٔ حاجت نشتـه، دا خو دَ مریدانو کاردے۔ که تهٔ ورته څه قرآن حـدیـث پیش کړے، نو هغه وائی چه تاسے مُلایان په دے طریـقـت اوحـقـیـقت نهٔ پو هیږئ ځکه چه طریقت بیل شے دے اوشریعت بیل شے دے۔

دا قِسم عـقیـده سـاتـل ډیر جهالت او ناپو هی ده۔ ځکه چه عـلـمـاء دَ انبیاؤ وارثان دی۔او حقیقت او شریعت یوشے دے۔ جـنیـدبـغدادیؒ او نور صوفیاؤ وئیلی دی چه هر هغه حـقیـقت چه دَ شریعت نه جداوی نو هغه به زندیقت اوکفر وی ـداسے قِسم پیرانو ډیر زیات خلق گمراه کړل۔

عصمنا الله من کید الشیطن و اغوائه.

۱۲ – اُسْجُدْ لِلْقَرِمِ فِیْ زَمَانِهٖ.

ترجمه : سجده کوه مُرشد ته په خپله زمانه کښ۔

تشـریـح : دا حـدیث بـالـکـل غـلـط او دَ قـرآن خـلاف دے۔ځـکـه چه سـجده یواځے دَ الله جل شانه حق دے که چا قبرتـه، بُت ته، کانړی ته، وُنے ته، انسان ته سجده وکړه، هغه مشرك او مرتد دے په اتفاق دَ علماؤ سره۔

پـه حدیث کښ دی چه یو صحابی عرض وکړو اے دَ الله رسولـه !مـونـږ بـه تـاتـه سجده کوو ! نبی کریم ﷺ جواب ورکـړو چـه سـجـده صرف الله تـه کیږی ـ اوکه بل چاته جائز وے نـو مـابـه دَ خپـل امـت ښـځـو تـه حکم کـړے وے چـه خپلـو خاوندانـو تـه سجدے لگوی۔ ماته سجده روسته دَ مرگ نه هم نشتـه ـ(مشکوة)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکن نن صبا دَ اولیاءِ کرامو مزارونو ته ورشئ، هلته
هغوئ ته سجدے کیږی، څوك پرواه هم نکوی۔ او نهٔ څوك
منع کونکے شته۔ بلکه په خلقوکښ یو رواج دے هغه دا
دے چه یوبل ته په خپو پریوزی دا کار هم لویه گناه ده، ځان
ترے ساتل پکاردی ځکه چه سر الله درکړے دے الله ته ئے
ټیټول پکاردی، الله نه سیوا بل چاته ئے ټیټول حرام دی۔

۱۳ – اُصُفُ النِّيَّةَ وَ نَمْ فِي الْبَرِيَّةِ.

ترجمه : نیت صفا لره نوره پرواه مه لره، اگرکه په
صحراء کښ دے شپه راشی۔

تشریح : دا حدیث نهٔ دے بلکه دَ بعضِ جاهلانو وینا
ده۔ لکه بعضِ دهریان وائی چه په مونځ او عباداتو څه
کیږی ؟ نیت صفا لره۔ زما خپله دَ یو دهری سره داسے
مباحثه شوے وه چه ما ورته وئیل مونځ ولے نکوے ؟
وئیلے: زمونږ نیت صفا دے۔لیکن دا جاهل نهٔ پوهیږی
چه نیت خو په مونځ او عبادت صفا کیږی۔ او د الله دَ
بندگئ پریخودلو سره دَ انسان زړهٔ ، عقل، نیت، دَ مخ
نورهر څهٔ ختمیږی۔

۱٤ – اَكْثَرُ اَهْلِ الْجَنَّةِ الْبُلْهُ .

ترجمه : اکثر جنتیان به ناپوهه خلق وی۔

تشریح : دا مُنکر اوضعیف او باطل حدیث دے۔

بعض جاهلان امیان وائی چه دے ملایانونوے مسئلے
راویستلے دی، دَ خپل پلارنیکه په طریقه تلل پکاردی۔او
مونږ دا ساده گان به پنځه سوه کاله مخکښ جنت ته
ځو۔دا خبره غلطه ده جنت ته به انسان په ایمان او اعمال
صالحهٔ سره ځی، که مُلا وی اوکه امی۔ لیکن اکثرپه
دین عالمان پوهیږی او هغوئ عاملان وی لکه قرآن په دے
گواه دے۔بالفرض که دا حدیث صحیح هم شی، نومراد دَ
ناپوهه او غافل نه هغه خلق دی چه دَ دنیا نه ناخبره
وی۔لکه سورة روم کښ دی۔

۱۵ – اِنَّ لِلّٰهِ مَلَائِكَةً تَنْقُلُ بِالْاَمْوَاتِ .

قَالَ السَّخَاوِيُّ : لَا اَصْلَ لَهُ.

ترجمه : الله تعالی بعض ملائکے دَ مړو په نقل کولو
مقرر کړی دی۔

یعنی دَ یوځائے نه ئے بل ځائے ته اوړی۔

تشریح : دا قسم احادیث مشرکینو جوړ کړی دی بے
بنیاده اوبے اصله حدیثونه دی۔مقصد ئے دا وی چه زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آلهه، باباگان، ذمه واران دی هر ځائے ته رسیدلے شی، او مونږ داسے دَ ډیرو خلقونه آوریدلی دی۔ بعض وائی چه زمونږ دَ کور او ټولو لویو وړو حفاظت بابا کوی، دَ هغهٔ را باندے نظردے۔ حال دادے چه دا صفات خو دَ الله تعالی دی، چه بے سببه رارسیدلے شی، او آوری وینی حفاظت صرف یو الله کوی۔

قرآن کریم فرمائی، چه ستاسو دَ شپے او دَ ورځے حفاظت څوك کوی که چرته الله ئے اونکړی، هیڅوك نشته۔

دا خبره هم غلطه ده چه مړے هغه سړی ته تکره ورکوی څوك چه دَ هغوئ نه وُنے بوټی ماتوی۔ او بعض وائی چه زمونږ نیکهٔ شناختے خلقو پسے راگوزارے کړی دی۔ دا ټول بکواس او بے بنیاده خبرے دی۔ اومړی په خپل ځائے پراتهٔ دی۔ هیچرته نه ځی۔ هاؤ! په دے خبرو سره دَ ژوندو نه عقل ځی!

١٦ – اَلتَّهْنِیَةُ بِالشُّهُوْرِ وَ الْاَعْیَادِ مِمَّا اعْتَادَهُ النَّاسُ فِیْ بَعْضِ الْبِلَادِ لَمْ یَرِدُ فِیْهِ شَیٌٔ صَرِیْحٌ فِیْ هٰذَا الْمَعْنٰی .

(داقول دملاعلی قاری دے)۔

ترجمه : دَ اختر په ورځ بعضو خلقو رواج گرزولے دے چه مبارکی ورکوی، دا په حدیث کښ نشته۔

تشریح : دا خبره ثابته ده چه مبارکی زیرے ورکول جائز دی۔ لیکن دَ اختر په ورځ دا رواج دے، دے کښ حدیث نشته، نو بدعت شو۔ نو ځان ترے ساتل ضروری دی۔ ځکه چه کوم مستحب کار باندے التزام کول بدعت دے هغه ناروا دے۔

البته دَ صحابه کرامؓ نه ثابت دی چه کله به هغوئ دَ اختر په ورځ دَ یو بل سره ملاویدل نو دا الفاظ به ئے وئیل :

تقبل الله منا ومنکم

(الله دے زمونږ او ستاسو مونځونه روژے قبولے کړی)۔

نو یو بل ته دغه الفاظ وئیل جائز دی۔

١٧ – رُوِیَ اَنَّ عَلِیًّا احْتَمَلَ بَابَ خَیْبَرَ وَحْدَهٗ ثُمَّ اَرَادَ سَبْعَةٌ فَلَمْ یَقْلِبُوْهُ . بَاطِلٌ طُرُقُهٗ کُلُّهَا وَاهِیَةٌ .

ترجمه : روایت دے چه علیؓ کله خیبر غزاته لاړو، نو هغهٔ یوه لویه دروازه یوازے اوچته کړے وه چه اوو کسانو دَ هغے دَ اوچتولو طاقت نهٔ لرلو۔

تشریح : علماء وائی چه شیعه گانو دَ علی، حَسن ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسین او فاطمے رضی الله عنهم په باره کښې درے لاکهه احادیث دَ ځانه جوړ کړی دی، چه هغه علماؤ راویستلی دی۔ او چنړ کړی ئے دی، دَ دین دشمنان ډیردی، شیعه ګان او یهودیان دَ دین لوئے دشمنان دی، دَ دوئ مقابله په هر وخت کښې ضروری ده۔ دَ دوئ ډیرے بدے عقیدے دی چه دَ هغے دَ تفصیل ځائے دا نۀ دے۔ دارنګ دا حدیث ئے هم دَ ځانه جوړ کړے دے۔

۱۸- رُوِیَ اَنَّ الشَّمْسَ رُدَّتْ لِعَلِیٍّ رَضِیَ اللهُ عَنْهُ
قَالَ اَحْمَدُ لَا اَصْلَ لَهٗ.

ترجمه : روایت دے چه نمر علیؓ ته اودریدلے وؤ ځکه چه هغه په حاجت دَ رسول الله ﷺ کښې وؤ۔

تشریح : دا حدیث باطل او بے بنیاده دے۔ لکه امام احمدؒ ویلی دی، ځکه چه په صحیح روایت کښې دادی چه نمر یوشع علیه السلام ته اودریدلے وؤ په حکم دَ الله تعالی، او هغۀ دعا کړے وه کله چه هغه جهاد له تلے وؤ۔ تفصیل ئے په بخاری شریف کښې دے۔

دا قسم روایات شیعه ګانو جوړ کړی دی۔ مګر یو روایت په تفسیرونو کښې شته دَ سلیمان علیه السلام په باره کښې

هم، چه هغۀ ته نمر اودریدلے وؤ۔ لیکن دا ټولے معجزے دی۔ او الله ئے په خپل اختیار کوی دَ پیغمبر په هغے کښې هیڅ قدرت نۀ وی۔

۱۹- قَالَ ﷺ : اِنَّ الْمَیِّتَ یَرَی النَّاسَ فِیْ بَیْتِهٖ سَبْعَةَ اَیَّامٍ :
قَالَ اَحْمَدُ لَا اَصْلَ لَهٗ، قَالَ النَّوَوِیُّ فِیْ مَتْنِهٖ کَلَامٌ مُظْلِمٌ وَ وَاضِعُهٗ مُجْرِمٌ قَبَّحَ اللهُ مَنْ وَضَعَهٗ وَلَا بَرَّدَ مَضْجَعَهٗ.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی چه مړے تر اوؤ ورځو پورے خلق په کور کښې وینی۔

تشریح : امام احمدؒ فرمائی : دا حدیث بے اصله دے امام نوویؒ خبرے کوی چه د دے حدیث عبارت اول دَ تیارے نه ډك دے، او چا چه جوړ کړے دے هغه مجرم دے، الله دے ئے هلاك کړی۔ او الله دے په قبر کښې ددۀ اړخ نۀ لګوی۔ دا هم دَ هغه کسانو د روغ دی چه څوك په قبرونو ایمان لری، او دَ هغے نه دَ کیدو یقین لری بلکه دائے دے له جوړ کړے دے چه خلقو ته دا اوښائی چه مړے وینی، خیرات وریسے کوئ چه زمونږ دَ تنور (خیتے) هم څۀ کار کیږی، دا مخکښې تیره شوه چه چانه روح لاړشی، هغه نۀ آوریدل کولے شی، او نه لیدل کولے شی، پاتے لا کور کښې خلق لیدل۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

بعضِ مابشامی والا وائی چه دَ مابشامی په وخت ئے ورکړی، ځکه چه مړی راځی او په بلیٔ ناست وی، نو چه زر زر واپس شی۔ دا ټول د روغ دی او سو چه د روغ دی۔

زهٔ وایم : څوك چه دا قسم عقیدے په خلقو کښې خوروی هغه دے الله په دنیا او آخرت کښې په خیټه موړنکړی، آمین۔

۲۰ – قال علیه السلام :

رَحِمَ اللّٰهُ مَنْ زَارَنِیْ وَزِمَامُ نَاقَتِهٖ بِیَدِهٖ.

ترجمه : الله دے په هغه چا رحم اوکړی چه زما زیارت له راشی، او دَ اوښے واګے ئے په لاس کښې نیولے وی۔

تشریح : دا منلے شوے خبره ده چه زیارة القبور له په سنت طریقه تلل جائز او ثواب دے۔ لکه څنګه چه نبی ﷺ فرمائیلی دی۔ او هغه سنت طریقه داده، چه ورله شی، اوبه دریږی، او دَ زیارة القبور مسنونه دعا به ووایی۔ او آخرت او ... به رایاد کړی، مړوته به دعا اوکړی۔

دانهٔ چه ګټے جاروګانے په ځان ووهی، یاغلاف ته غوټے واچوی، یاجرندے یاغلافونه واچوی په قبر۔یا هغهٔ ته وائی چه تا له راغلے یم، ماله څوئ راکړه، یامال راکړه یانور څه۔

پاتے شو خاص قبرونوله تلل۔ لکه پیربابا ، کاکا صاحب، سیدعلی هجویری۔نو هغه ناروا دی په حدیث دَ (لاتشد الرحال) سره او دَ نبی کریم ﷺ قبرله خصوصا تلل، داهم چرته په صحیح حدیث کښې نشته۔ یا خو موضوعی دے یا انتهائی ضعیف دے اوکه چا یو حدیث صحیح پیش کړو۔نو مونږ عناد اوضد نهٔ کوو۔بلکه دَ صحابه کرامو عمل ته وګورئ۔ هغوئ شام، بصره،کوفه، مصر وغیره کښې آباد وو، یو هم دَ نبی ﷺ قبرله نهٔ دے راغلے۔ خصوصًا کچرته څوك مدینے منورے ته هسے لاړش، نو هغهٔ له پکاردی چه دَ رسول الله ﷺ زیارت اوکړی ۔ دا یوه دَ سعادت خبره ده۔

بعضِ وائی چه دا حاجیان ولے ځی۔ زهٔ وایم چه دَ حاجیانو عمل دلیل نهٔ دے ۔اوکوم خلق چه پوهه دی هغوی مسجد الرسول ﷺ له ځی ۔ځکه چه هلته یومونځ په یوزر (۱۰۰۰) دے۔

۲۱ – حدیث قدسی : لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْاَفْلَاكَ.

ترجمه : الله نبی ﷺ ته فرمائی : که چرے تهٔ نه وے نوما به دا دنیا نهٔ وے پیداکړے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : بے اصله اوبے بنیاده حدیث جوړ کړے شوے دے۔ مغانیؒ یو عالم دے وائی، چه دا موضوعی دے۔ بلکه دا حدیث داسے معلومیږی چه چرته بریلیانو (دَ توحید او صحیح عقیدے دشمنانو) جوړ کړے دے چه دنیا الله دَ خپل توحید اوچه خلق دَ هغه بندګی اوکړی دے له پیدا کړے ده۔ لکه قرآن په سورة الذاریات کښې هم داسے فرمایلی دی۔ مونږ دامنو چه دَ رسول الله ﷺ لوئے شان، عزت او وقار دے لیکن هر خاوند دَ حق ته خپل حق ورکول پکار دی۔ نوتهوله خبره ددے نه خرابیږی چه انسان مستحق دَ حق اونهٔ پیژنی۔ نو دنیا له الله تعالیٰ دَ خپل عبادت دپاره پیدا کړے ده۔

۲۲ – رُوِیَ اَنَّ اَبَا مَحْذُوْرَةَ اَنْشَدَ الْبَیْتَیْنِ بِحَضْرَتِهٖ عَلَیْهِ السَّلَامُ وَالصَّحَابَةُ جُلُوْسٌ فَتَوَاجَدَ هُوَ وَ اَصْحَابُ الصُّفَّةِ.

ترجمه : روایت دے چه ابو محذورهؓ د نبی ﷺ او صحابو مخکښې څه شعرونه دَ محبت الهی اولوستل۔ نو نبی ﷺ او دَ هغهٔ صحابه په جذبه کښې راغلل، تردے چه دَ نبی ﷺ څادر مبارك دَ اوګونه پریوتو۔ او اصحاب صفه ځان له تقسیم کړو۔

تشریح : دا حدیث په اتفاق دَ علماؤ سره باطل دے۔ موضوعی دے، دے قسم غلطو احادیثو نه دے پیرانو استدلال کړے دے۔ چه د جُمعے په شپه لاؤډ سپیکر ځان ته ولګوی او په زوره زوره ذکر شروع کړی، تردے چه نشه شی دَ ډیرشور دَ وجے نه۔ خلق وائی چه په وجد کښې راغے، او دے رسیدلے دے حال دا دے چه دا کار سراسر ګناه او لیونتوب دے۔ ځکه چه مسجد کښې شور یوه ګناه ده۔ او په زوره ذکر کول هم منع دی۔

ملا علی قاریؒ په مرقاة کښې فرمائی :

اَلْجَهْرُ وَلَوْ بِالذِّکْرِ حَرَامٌ تَحْتَ حَدِیْثِ وَرَفَعَتِ الْاَصْوَاتُ فِی الْمَسَاجِدِ.

(په جومات کښې په زوره ذکر کول ناجائز دی)۔

او خلقو ته خپل عبادت ښکاره کول ریاده۔ الله تعالی پټ عبادت کونکی خوښوی۔

بله خبره داده چه الله دَ پیغمبر او دَ صحابهٔ صفت په قرآن کښې په سورة زمر کښې داسے کړے دے :

﴿ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُوْدُ الَّذِیْنَ یَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِیْنُ جُلُوْدُهُمْ وَقُلُوْبُهُمْ اِلٰی ذِکْرِ اللّٰهِ ﴾ الاٰیة.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دَ قرآن کریم دَ آوریدو په وخت دَ هغوئ غونے زير
کيږی او دَ الله ذکر ته ئے زړونه ئے نرميږی)۔

داسے ئے نۀ دی وئيلی چه ځان غورزوی، بلکه دا پيران دَ
کوهی په غاړه يا دَ چهت په سر په ځان وجد او جذبه نۀ
راولی۔

٢٣- صَدَقَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ يَقُوْلُهُ النَّاسُ عِنْدَ قَوْلِ الْمُؤَذِّنِ
اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ وَكَذَا صَدَقْتَ وَ بَرَرْتَ وَ بِالْحَقِّ نَطَقْتَ .

ترجمه : اکثرخلق دَ سحر دَ اذان په وخت کښې دا وائی
چه (صَدَقَ رَسُوْلُ اللهِ يَا صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ)۔

تشريح : ددے دعا په احاديثو کښې څه اصل نشته۔
او دَ ابن السنی په روايت کښې چه راغلی نو دغه روايت
مجهول دے۔ (معارف السنن)۔

مُلاعلی قاریؒ فرمائی : ولا يعرف من قاله
(ددے قائل نه دے معلوم)۔

٢٤- اِشْتَهَرَ عِنْدَ الْعَامَّةِ فِيْ صَلٰوةِ الْجَنَازَةِ صَلٰوةٌ لَيْسَ فِيْ
كُتُبِ الْحَدِيْثِ سِوَى الْبَاسَوْلِيِّ .

ترجمه : اکثر خلق دَ جنازے مانځه کښې داسے درود
وائی۔

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ وَ سَلَّمْتَ
وَ رَحِمْتَ وَ تَرَحَّمْتَ عَلٰی اِبْرَاهِيْمَ ...... تر آخره پورے)۔

تشريح : دا دَ حديثو په يو کتاب کښې هم نشته۔
بلکه هغه درود وئيل پکار دی، کوم چه په مانځه کښې
وئيلے کيږی۔ دَ نبی ﷺ دَ ذکر په الفاظو کښې زياتے، کمے
کول ناروا دی۔ دارنګه په (سبحانك اللهم وبحمدك) کښې
[وجل ثناؤك] نشته ۔ دا ټکی دَ ځان نه چا جوړکړی دی۔
بلکه دَ جنازے په مانځه کښې [سبحانك اللهم نه تر ولا اله
غيرك پورے وئيل] هم نشته۔

بلکه سورتِ فاتحه به لولی۔

٢٥- صَلٰوةٌ بِعِمَامَةٍ تَعْدِلُ خَمْسًا وَعِشْرِيْنَ صَلٰوةً بِغَيْرِ
عِمَامَةٍ، وَ جُمُعَةٌ بِعِمَامَةٍ تَعْدِلُ سَبْعِيْنَ جُمُعَةً بِغَيْرِ عِمَامَةٍ، وَالصَّلٰوةُ
فِي الْعِمَامَةِ بِعَشْرَةِ آلَافِ صَلٰوةٍ.

ترجمه : يو مونځ په پټکی سره په پنځه ويشت درجے
زيات دے ۔ او جمعه دَ پټکی سره په اويا جمعو باندے زيات
ثواب لری او دَ پټکی سره يو مونځ کول الله پرے لس زره
نيکئ ورکوی۔

تشريح : پټکے په سرول مستحب کاردے ۔علماء

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکی چه دَ هغې د گزونو په باره کښ څه حدیث نشته ـ لیکن دا قاعده ده دَ علماؤ، چه دَ مستحب نه څوك فرض جوړکړی۔ نو دَ هغې پریخودل واجب دی۔ نن صبا دا رواج دے چه په امام باندې پټکی په سرول ضروری گنړی۔ اونور مقتدیان ئے هیڅ پرواه نکوی۔ او امام صاحب ئے هم صرف مانځه له په سروی، دا طریقه بدعت دے۔ پټکے تړلوله مستحب دے او په عامو او قاتو کښ نه صرف دَ مانځه دپاره ۔

که څوك دا حدیث پیش کوی نو دا باطل دے ۔

علامه نوویؒ وائی دَ مستحب نه فرض جوړول ښهٔ نه دی ـ لکه بعضِ ناپوهان دَ نوکونو پریکولو په باره کښ وائی داسې سنت دی ـ اویل وائی داسې سنت دی۔ حالانکه دَ نوکونو پریکولو په باره کښ خاصه طریقه نهٔ ده راغلې۔

٢٦ – مَنْ قَصَّ اَظْفَارَهُ مُخَالِفًا لَمْ يَرَ فِيْ عَيْنَيْهِ رَمَدًا.

ترجمه : څوك چه نو كان ردو بدل پریکړی، نو سترگے به ئے نه خوږیږی۔

تشریح : دا حدیث ثابت نهٔ دے۔ بلکه علماء وائی چه دَ نوکونو په پریکولو کښ یو حدیث هم نشته۔یعنی چه

په هغې کښ ئے خاصه طریقه خودلے وی۔ لیکن دَ عامو احادیثونه دا معلومه ده چه دَ نوکانو په پریکولو کښ دَ ښی طرف نه شروع پکارده۔

٢٧ – قال ﷺ : كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ اِلَّا بِدْعَةٌ فِيْ عِبَادَةٍ.

ترجمه : هر بدعت گمراهی ده مگر که په عبادت کښ څوك بدعت کوی نو خیر دے۔

تشریح : دا حدیث هغه چا دَ ځانه جوړکړے دے چه دَ دین په هیڅ شعبه هغه نه پو هیږی۔

قَالَ مُلا عَلِيُّ الْقَارِيُّ : فِيْ سَنَدِهٖ كَذَّابٌ مُتَّهَمٌ.

(ددې حدیث په سند کښ ډیر دروغژن او تهمتیان راویان دی)۔

نبی ﷺ خو په عباداتو کښ دَ بدعت کولو نه منع فرمایلے ده۔ نو بیا هغه خپله خبره ولے ردکړه ؟ بلکه دَ دین دشمنان چه هغوئ دَ نبی ﷺ سره ځان یو شان گنړی۔ هغوئ دَ هغهٔ په خبره کښ دا تعارض او تناقض پیدا کوی۔

دا قاعده نبی ﷺ فرمایلے ده چه :

كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ.

(هر بدعت گمراهی ده)۔ (مسلم)۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے کښې هیڅ استثناء نشته ۔

(دا موجبه کلیه ده او بدعت ئے نکره راوړے ده)۔

څوک چه بدعت پنځه قسمه کوی، هغوئ دَ مصالحو مرسلو او دَ بدعت فرق نه شي کولے۔ دۀ له پکار دی چه دَ امام شاطبیؒ (الاعتصام او الموافقات) اووګوری۔ اوکه نۀ وی نو ضیاء النور دے اوګوری۔

۲۸ – مَنْ سَمّٰى وَلَدَهُ مُحَمَّدًا اَوْ اَحْمَدَ كَانَ هُوَ وَاَبُوْهُ فِي الْجَنَّةِ وَفِيْ رِوَايَةٍ لَا يَدْخُلُ النَّارَ.

ترجمه : نبی ﷺ وائی چه دَ چا ماشوم پیدا شو، او نوم ئے ورله محمد یا احمد کیخودۀ، نو هغه پلار او ځوئ به جنت ته ځی۔ او په بل روایت کښې دی چه دَ اور نه به بچ وی۔

تشریح : مُلا علی قاریؒ دَ ابن قیمؒ په حواله نقل کوی چه د اتول دروغ دی۔

داسے نور احادیث هم شته، لیکن ټول دروغ دی۔ البته دومره ده چه هسے ترغیب راغلے دے۔ او محمد او احمد دَ انبیاؤ نومونه کیخودل پکاردی۔ او ښۀ نومونه ایخودل پکاردی چه شرك پکښې نه وی ۔

بعضِ خلق عبدالنبی، عبدالرسول، عبدالعلی، داتا، پیر بخش، عمر بخش، ګنج بخش او داسے نور غیر شرعی نومونه ګدی۔ حال دادے چه دا ډیره ګناه لری۔

نبی ﷺ به چه دَ کوم سړی نوم غلط واوریدۀ نو بدلولو به ئے ۔لیکن دَ نوم په سبب انسان جنت ته نشی تلے۔ جنت دَ الله په توفیق سره په ایمان او عمل صالح سره ملاویږی۔

۲۹ – اَحَادِيْثُ الْاَبْدَالِ وَالنُّجَبَاءِ وَالنُّقَبَاءِ وَالْاَقْطَابِ بَاطِلَةٌ اِلَّا اَنَّهُ وَرَدَ حَدِيْثٌ ضَعِيْفٌ فِي الْاَبْدَالِ اَنَّهُمْ بِالشَّامِ كُلَّمَا مَاتَ رَجُلٌ مِنْهُمْ اَبْدَلَ اللّٰهُ مَكَانَهُ آخَرَ.

ترجمه : دَ قطبانو، غوثانو، نجیبانو او رجال الغیب په باره کښې چه حدیثونه راغلی هغه ټول دروغ دی۔ مګر یو حدیث دَ ابدالو په باره کښې راغلے چه هغه هم ضعیف او منقطع دے۔ لکه مسند احمد اوګورئ ۔

تشریح : ددے نه بعضِ خلق امداد غواړی ۔ او وائی چه حدیث کښې راغلی دی۔ نو علامه ابن قیمؒ په (المنار المنیف) کښې دا حدیثونه موضوعی ګرزولی دی۔ او ملا علی قاریؒ هم دَ هغۀ تبعیت کړے دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۰- اِذَا مَرَّ الْعَالِمُ اَوِ الْمُتَعَلِّمُ عَلٰی قَرْيَةٍ فَاِنَّ اللّٰهَ تَعَالٰی يَرْفَعُ الْعَذَابَ عَنْ مَقْبَرَةِ تِلْكَ الْقَرْيَةِ اَرْبَعِيْنَ يَوْمًا.

قَالَ السُّيُوْطِیُّ لَا اَصْلَ لَهُ.

ترجمه : کله چه عالم یا طالب العلم په یو کلی ور تیرشی، نو الله تعالی دَ دغه کلی دَ مقبرے نه څلویښت ورځے عذاب پورته کوی۔

تشریح : دا بے بنیاده حدیث دے۔ دا خبره صحیح ده چه دَ علم اوعلماؤ اوطلباؤ ډیر فضیلت دے لیکن دَ ځان نه ورله حدیثونه جوړول هم نهٔ دی پکار بلکه صحیح حدیثونه ډیر دی۔زهٔ دَ بعضِ تبلیغ والونه اورم ، چه گشت په یو کلی اوشی، نو الله تعالی څلویښت ورځے رحمتونه رالیږی، اوعذابونه لرے کوی۔شاید چه دا ددے موضوعی حدیث نه اخستے شوے خبره وی۔ نو دا خبره بے بنیاده او په الله دروغ جوړول دی۔ او مُرَوّجه تبلیغ والا ډیر داسے حدیثونه بیانوی کوم چه خالص دروغ او ډکوسلے دی۔ په دوئ کښ بے تحقیقه، بے بنیاده خبرے ډیرے زیاتے دی۔ بلکه موضوعات او منکرت حدیثونه هم دوئ راتاز[ه] کړل۔

۳۱- تَفَكُّرُ سَاعَةٍ خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سِتِّيْنَ سَنَةً .

ترجمه : یوساعت فکرکول دَ شپیتو کالو دَ عبادت نه بهتردی ۔

تشریح : دا قول دَ صوفیانو دے ۔او حدیث نهٔ دے۔د الله په نعمتونو اوقدرتونو کښ فکر کول ډیر ښهٔ شے دے۔ الله هم دے طرف ته ترغیب ورکړے۔لیکن بعضِ خلق داسے وائی چه دَ دین په فکرکښ ناسته دَ شپیتو کالو دَ عبادت نه بهتر دی۔

نو اول خودا حدیث ثابت نهٔ دے ۔اوکه ثابت شی نو بیا ئے دا معنی نهٔ ده۔

۳۲. قَالَ ﷺ: تَرْكُ الْعَشَاءِ مَهْرَمَةٌ .

ترجمه : دَ ماښام روټئ نهٔ خوړل سړے بوډا کوی۔

تشریح : دا حدیث ثابت نهٔ دے۔ترمذی ددے پشان یو بل حدیث راوړے ۔لیکن هغه ورته منکر وئیلی دی۔نو داسے تشدد او تعمق نهٔ دی کول پکار۔ چه خامخا دَ ماښام روټئ به خوری، اوکه وے نهٔ خوړله، نو گنے دَ سُنت نه به خلاف راشی۔ لیکن طبیبانو دا خبره کړے ده چه څه نه څه خوړل او مازیگر وختی خوړل صحت له ښهٔ دی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٣- حَدِيْثُ تَسْلِيْمِ الْغَزَالَةِ اشْتَهَرَ عَلَى الْاَلْسِنَةِ وَفِي الْمَدَائِحِ النَّبَوِيَّةِ قَال ابْنُ كَثِيْرٍ وَلَيْسَ لَهُ اَصْلٌ وَمَنْ نَسَبَهُ اِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَدْ كَذَبَ.

ترجمه : خلق وائی چه نبی ﷺ یوه هوسئ ولیده چه ښکاری نیولے وه ـ هغے په نبی ﷺ سلام واچول، او دا ئے اووئیل چه زما بچی وړی دی، ما پریده، زهٔ به بیا راشم، تر آخره پورے۔

تشریح : دا حدیث بے اصله دے او څوك ئے چه رسول الله ﷺ ته نسبت کوی هغه دروغژن دے۔

دَ نبی ﷺ معجزے دَ زرو نه هم ډیرے دی لکه علامه ابن تیمیهؒ په (الفرقان) کښ ورته اشاره کړے ده۔

نو واعظان هغه ولے نه ذکر کوی چه دا بے بنیاده خبرے په خلقو کښ خوروی۔

٣٤- سِيْنُ بِلَالٍ عِنْدَ اللهِ شِيْنٌ.

قَالَ ابْنُ كَثِيْرٍ لَيْسَ لَهُ اَصْلٌ ـ

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی : دَ بلالؓ سین داسے دے لکه چه دے شین وائی ـ

تشریح : یعنی خلق وائی چه بلالؓ (اشهد) کښ

شین نشو وئیلے ـ نو (اسهد) به ئے ویلو په سین سره ـ نو صحابه ؤ منع کړو چه اذان مکوه۔ بیا جبریل علیه السلام راغے، اووے فرمایل چه نن بره (پاس) اذان نه دے اوریدلے شوے۔ دا ولے، نو دا عرض اوشو، نو هغه وفرمایل چه دا دَ بلال سین په شان دَ شین دے۔ او اذان به هم دے کوی ـ

دا هسے بے اصله خبره ده ځکه چه بلالؓ خو یوائے مؤذن نهٔ وو۔ بلکه دَ رسول الله ﷺ مؤذنین اووه کسان وو۔

٣٥ - حَدِيْثُ : رُجُوْعِ بِلَالٍ وَ ارْتِجَاجِ الْمَدِيْنَةِ وَ بُكَاءِ النَّاسِ.

ترجمه : چه بلالؓ دَ نبی ﷺ دَ وفات نه روسته مدینے منورے ته راغے او اذان ئے وکړو۔ او مدنیه وخوزیدله او خلق ټول په ژړا شو۔

تشریح : دا حدیث باطل دے۔ ثابت نهٔ دے۔

٣٦- اَلْاَرَضُوْنَ سَبْعٌ فِيْ كُلِّ اَرْضٍ نَبِيٌّ كَنَبِيِّكُمْ يُرْوٰى عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ.

ترجمه : اووه زمکے دی او په هره زمکه کښ پیغمبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے لکه بهر دنیا کښې چه څنګه نبي وي ۔

تشریح : دا احدیث نبي ﷺ ته دے وئیلے او خلق ئ ابن عباسؓ ته نسبت کوي۔ لیکن دا هم د روغ دی۔ بلک صحیح خبره داده چه زمکے اووه دي لیکن دَ یو بل سر نښتے دي لکه دَ پیاز دَ پوستکي پشان ۔

(ترمذی کتاب التفسیر سورة الطلاق).

دا احدیث قصه ګو ملایان ډیر اوروي۔

۳۷- اَنَا مِنَ اللهِ وَالْمُؤْمِنُوْنَ مِنِّيْ.

قَالَ الْعَسْقَلَانِيُّ : اِنَّهُ كِذْبٌ مُخْتَلَقٌ .

ترجمه : زهٔ دَ الله نه یم او مؤمنان زما نه دي۔

تشریح : دا خبره خلق نبي ﷺ ته منسوب کوي حال دادے چه دا څهٔ مهمل کلام او شرکي خبره ده۔ لکه خلق وائي دا دنیا ددهٔ دَمخ نه پیدا ده۔ دا غلطه خبره ده ۔ علما وائي دا دروغ دي۔ دا دَ بریلیانو جوړ کړے حدیث دے۔

۳۸- اِنَّ الْوَرْدَ خُلِقَ مِنْ عَرَقِ النَّبِيِّ اَوْ مِنْ عَرَقِ الْبُرَاقِ.

ترجمه : ګلاب دَ نبي ﷺ دَ خولے مبارکے یا دَ هغهٔ دَ بُراق دَ خولو نه پیداشوے دے۔دا چتي خبره ده دروغ دي۔

تشریح : ددے نه دا معلومیږي چه ګلاب دَ نبي ﷺ

دَ زمانے نه مخکښې نه وؤ۔ او حال دا دے چه قرآن کښې الله ورته اشاره کړے ده، په سورة رحمٰن کښې ﴿ فکانت وردة کالدهان ﴾ نو معلومه شوه چه ګلاب مخکښې زمانه کښې هم وؤ۔ نو بیا څنګه دَ نبي ﷺ دَ خولے نه پیدا شو۔ دَ ګلاب په باره کښې ټول احادیث موضوعي دي ۔

۳۹- حُبُّ الْوَطَنِ مِنَ الْاِيْمَانِ :

ترجمه : دَ وطن سره مینه کول دَ ایمان حصه ده۔

تشریح : دا دَ ځان نه جوړ شوے حدیث دے۔ دا غلطه خبره ده ځکه چه کافران هم دَ خپل وطن سره مینه کوي ۔بلکه ایمان والو لره دَ الله دَ دین سره مینه پکارده، او خپل ملك او وطن پریخودل پکاردي ۔کما فعله الصحابة۔ د اچرته دَ فاسدو خلقو حدیث دے۔

۴۰- اَلشَّيْخُ فِيْ قَوْمِهٖ كَالنَّبِيِّ فِيْ اُمَّتِهٖ : مَوْضُوْعٌ .

ترجمه : پیر په یو قوم کښې داسے دے لکه پیغمبر په خپل امت کښې۔

تشریح : نن صبا اکثر پیران ټګان او ګنړکپان دي، دَ خلقو عقائد ئے خراب کړل، خلق ئے دَ صحیح دین نه محرومه ساتل دي۔ نو دوئ څنګه دَ پیغمبر سره مشابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړے شی؟ دا تشبیه صحیح نۀ ده ـ دَ سوء ادب نه خالی نه ده ـ اوکه څوك اووائی چه بل روایت کښ راغلی دی۔ چه:

۴۱ – عُلَمَاءُ أُمَّتِیْ کَاَنْبِیَاءِ بَنِیْ اِسْرَائِیْلَ .
اِنَّهُ مَوْضُوْعٌ بَلِ الصَّحِیْحُ الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْاَنْبِیَاءِ.

ترجمه : زما دَ امت علماء دَ بنی اسرائیلو دَ پیغمبرانو پشان دی۔

تشریح: دا حدیث هم موضوعی دے ـ
بلکه صحیح داسے ده چه علماء دَ انبیاؤ وارثان دی ـ دَ پیغمبر دومره سپکاوے کول گناه ده، چه مُلیان دَ هغه سره برابروے ـ

۴۲ – مَنْ بَشَّرَنِیْ بِخُرُوْجِ صَفَرَ بَشَّرْتُهُ بِالْجَنَّةِ .

ترجمه : نبی ﷺ وائی ،چاچه ماله زیرے دَ صفرے د میاشتے دَ وتلو راکړو، نو زۀ به ورله دَ جنت زیرے ورکړم ـ

تشریح : دا حدیث بے بنیاده دے، او مشرکانو جاهلانو دَ ځانه جوړ کړے دے، دوئ دَ صفر دَ میاشتے نه ویریږی چه دے کښ دیوان راکوزیږی ماښام بهرته مه وزئ، اوکله چه صفره اووځی نو کټوئ ورپسے ماته کړی۔ اوکور ورپسے پاك جاروکړی وغیره نور رسمونه، دا دَ عربو جاهلانو کار

هم وؤ۔ او هغوی به دا میاشت سپیره گڼړله ـ نو شریعت ورله نوم صفرالمظفر، سره کیخوده یعنی دَ کامیابئ میاشت، او دَ سپیرۀ والی میاشت نه ده، بلکه سپیرۀ والے دَ انسان دَ عمل په وجه راځی نۀ دَ میاشتو ورځو په وجه۔

۴۳ – یَوْمُ الْاَرْبِعَاءِ یَوْمُ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ.

ترجمه : دَ چارشنبے ورځ سپیره ده ـ دا حدیث نهایت ضعیف دے۔

تشریح : خلق اکثر ورځوته دَ سپیرۀ والی او نیك بختئ نسبتونه کوی۔ حال دادے چه دا خو دَ الله په اختیار کښ دی ـ بعضِ ښځے وائی چه دَ جُمعے په ورځ جامے وینځل یا سر وینځل ښۀ نۀ دی، او بعضِ پکښ لا دا هم وائی چه دَ جُمعے په ورځ غسل نۀ وزی۔ دا دَ شیطان لویه وسوسه ده۔ ځکه چه نبی ﷺ په غسل باندے حکم کړے دے دَ جُمعے په ورځ ـ او دوئ وائی چه غسل نۀ وزی ـ دا دَ صحیح صریح حدیث مقابله ده، اعاذنا الله۔ نو بدفالی نیول لویه گناه ده ـ

۴۴ – یَوْمُ الْقَوْمِ اَحْسَنُهُمْ وَجْهًا.

ترجمه : امامت به هغه څوك کوی چه مخ ښائسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

لری۔

تشریح : دا موضوعی روایت دے۔ بلکه صحیح حدیث کښې دَ علم او قرائت او هجرت او مشروالی او دَ کور والا لحاظ راغلے دے۔ او بعضِ خلق تعمّق کوی دد حدیث نه روستو نورے خبرے کوی وائی چه څوك ښائسته مخ والا وی یا دَ دوه ښځو والا وی وغیره، نو هغه دَ امامت حقدار وی۔ دا ټولے بے فائدے او دَ ځانه جوړ شوے مسئلے دی۔ چه دَ حنفی فقهاؤ په کتابونو کښې ذکر شوی دی۔ په دے باندے هیڅ دلیل نشته، دا قِسم خرافات او بے بنیاده مسئلے په حنفی فقه کښې ډیر زیات دی۔

٤٥ – اَلنَّظَرُ اِلَى الْوَجْهِ الْجَمِيْلِ عِبَادَةٌ.

ترجمه : ښائسته مخ ته کتل عبادت دے۔

هٰذَا كِذْبٌ بَاطِلٌ .

تشریح : دا دروغ او باطله خبره ده۔ فاسقان خلق خو هسے هم دَ پردو زنانه ؤ نه مخ نهٔ اړوی، اوکه دا حدیث هم واوری نو صوفیان به هم په لعنت شی، لکه بعضِ پیران په دے لعنت اختهٔ شویدی، لکه علامه ابن الجوزیؒ په تلبیس ابلیس کښې نقل کړی دی چه ډیر صوفیان او پیران

وادهٔ نهٔ کوی، دَ حلالو زنانو نه ځان ساتی، نو شیطان دَ ښائسته هلکانو سره دَ دوئ عشق او محبت پیدا کوی۔ او په دے باره کښې ئے ډیر واقعات نقل کړی دی۔ نو دے نه معلومه شوه چه څوك حلال شے پریدی نو هغه به په حرامو کښې واقع کیږی۔ او بیا دَ ظلم دپاسه دَ ظلم خبره داده چه کوی به ګناه او جوړوی به ورله حدیث۔

٤٦ – مَنْ رَفَعَ يَدَيْهِ فَلاَ صَلٰوةَ لَهُ.

ترجمه : چاچه په مانځه کښې رفع الیدین اوکړل، نو دَهغه مونځ نهٔ کیږی۔

تشریح : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ دارنګه ټول هغه حدیثونه چه په هغے کښې په مانځه کښې دَ رفع الیدین نه منع راغلے وی، هغه ټول دروغ دی۔

ځکه چه په مانځه دَ رکوع کولو په وخت او دَ رکوع نه دَرا اوچتیدلو په وخت او دریم رکعت ته دَ پاسیدلو په وخت رفع الیدین کول (خپل دواړه لاسونه اوچتول) په صحیح احادیثو کښې ثابت دی۔ دَ ټولو محدثینوؒ په اتفاق سره ثابت دی۔ بلکه محدثینوؒ فرمائیلی دی چه دَ رفع الیدین احادیث متواتر دی۔ او دَ متواتر نه انکار کول کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي۔ لهذا په مانځه کښې رفع اليدين کول مسنون
مستحب عمل دے۔ لس نيکئ پرے ملاويږي۔ مګ
بعضِ خلقو دَ تعصب دَ وجے نه ددے دَ نۀ کولو په باره کښ
دغه مذکوره دروغژن حديث جوړ کړے دے۔

دَ مسئلے دَ تفصيل پاره (فتاوى الدين الخالص،
الحق الصريح جلد څلورم اوګوره)۔

٤٧ – مَنْ زَارَنِىْ وَزَارَ اَبِىْ اِبْرَاهِيْمَ فِىْ عَامٍ وَاحِدٍ دَخَلَ الْجَنَّ
مَوْضُوْعٌ بَاطِلٌ .

ترجمه : نبى ﷺ وائى چا چه زما او دَ ابراهيم عليه السلام
په يو کال کښې زيارت اوکړو ۔ نو دے جنتى دے۔

تشريح : دَ زيارت متعلق بحث مخکښې تير شو
دے۔ ليکن دا حديث باطل او موضوعى دے ۔

٤٨ – مَنْ اَكَلَ مَعَ مَغْفُوْرٍ غُفِرَلَهٗ. مَوْضُوْعٌ كِذْبٌ.

ترجمه : چا چه دَ بخښلے شوى سړى سره خوراک
اوکړو نو هغه به هم وبخښلے شى۔

تشريح : دا حديث دروغ دى اوسو چه دروغ دى، ځک
چه دَ انبياؤ سره منافقانو او کافرانو هم روټئ خوړلے ده۔
نو هغه به هم بخښلے کيږى ؟ دا قسم حديثونه خلقو

پيرانو او خپلو مشرانو په باره کښې جوړ کړي دى۔ او دا دَ
هغه چا خبرے دى چه هغوئ دَ اسلام دَ اصولو او بنيادى
خبرو نه نا خبره دى۔ هغه دا چه په اسلام کښې دَ نجات دپاره
صحيح ايمان او عمل صالح شرط دے۔ په خپله باندے دَ
ايمان او عمل صالح دَ مسائلو نه ځان نۀ خبرول او دَ بل چا
په اوګو باندے مياشت ليدل دَ عقل او شعور والو طريقه نۀ
ده۔ اعاذنا الله من التعمق۔

٤٩ – مَنِ اكْتَحَلَ يَوْمَ عَاشُوْرَاءَ بِالْاِثْمَدِ لَمْ تَرْمَدْ عَيْنَاهُ اَبَدًا.

ترجمه : چا چه دَ عاشورے په ورځ رانجه ولګول،
نو سترګے به ئے چَخنے نشى۔

تشريح : دَ عاشورے په باره کښې شيعه ګانو او بعضِ
غلاتو (افراطى) مسلمانانو دَ ځانه حديثونه جوړ کړي
دى۔ هغه ټول غلط دى۔ صرف دَ روژے په باره کښې چه
کوم احاديث راغلى دى هغه صحيح ثابت دى۔ او يو حديث
چه هغه انتهائى ډير ضعيف دے چه هغه په خپل اهل او
عيال باندے دَ فراخئ راوستلو په باره کښې دے په دے
مياشت کښې۔

ليکن دے باره کښې هم علماؤ وئيلى دى چه دا حديث

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا موضوعی دے اویا نهایت ضعیف دے ۔

۵۰- مَسْحُ الرَّقَبَةِ اَمَانٌ مِنَ الْغُلِّ .

ترجمه : دَ څټ مسح کول په اودس کښں دا دَ طوق نه امان دے ۔

تشریح : دَ څټ مسح کولو په باره کښں هیڅ حدیث ثابت نهٔ دے ۔ په دے باندے باره کښں چه کوم درے روایتونو نه راغلی دی، په هغے کښں یو هم ثابت نهٔ دے، درے واړه سخت ضعیف دی۔ او په ضعیف حدیث باندے مستحب هم نهٔ ثابتیږی۔ دے وجے نه په اوداسهٔ کښں څټ مسح نشته۔ بعضِ خلق په کښں لا مرئ هم مسح کوی ۔ دا هم بدعت دے۔

۵۱ - قِرَاءَةُ سُوَرِ الْقَلَاقِلِ اَمَانٌ مِنَ الْفَقْرِ.

ترجمه : دَ هغه سورتونو لوستل دَ کومو په اول کښں چه (قل) راځی، دَ فقر او نیستئ نه دَ خلاصیدو سبب دے۔

او هغه پنځه سورتونه دی، الجن، الکافرون، الاخلاص، المعوذتین۔

تشریح : دا حدیث باطل دے ۔اګرکه په قرآن کریم کښں الله تعالی برکات ایخی دی دَ هر څه دپاره ۔لیکن دَ ځانه

داسے خبره کول ناجائز دی، شریعت دا قِسم خبرے نهٔ خوښوی۔

۵۲- ملاعلی قاریؒ او ابن قیمؒ څه قواعد کلیه ذکر کړی دی، زهٔ هم بعضِ دلته لیکم ۔

لَا يَصِحُّ تَعْيُنُ قَبْرِ نَبِيٍّ غَيْرِ نَبِيِّنَا عَلَيْهِ السَّلَامُ اِلَّا اَنَّ اِبْرَاهِيْمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِيْ تِلْكَ الْقَرْيَةِ وَلَا يُدْرٰى مَكَانَهُ .

هر هغه حدیث چه دَ انبیاؤ دَ قبرونو دَ تعیین په باره کښں وی هغه به دروغ وی۔ لکه خلق وائی چه دَ نوح علیه السلام قبر دَ لبنان په غرکښں دے۔ دا دروغ دی۔ الله دَ هغوی قبرونه پټ کړی دی چه څوك ترے چرته عیدګاه او میله جوړه نکړی ۔ لکه دَ اولیاؤ په قبرونو چه څنګه عُرسونه او میلے تیلے کیږی ۔

۵۳- دَ ابوبکرؓ او عمرؓ او علیؓ دَ میلادونو په باره کښں هیڅ حدیث نشته ۔

او کچرته وی هغه تول غلط دی او دَ نبی ﷺ میلاد مناوول (نمانځل) هم بدعت او ناروا دے ۔ځکه چه حدیث کښں نشته صحابو نه دے کړے ۔ بلکه نبی ﷺ دَ ربیع الاول په (۲) تاریخ وفات شوے دے لکه په اتقان ، خازن کښں

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سعید ابن جبیرؒ نه منقول دی ـ او خلق په دولسمه میلاد اوخیراتونه کوی ـ دا ټول رسمونه دی، چه ددې نه ځان ساتل ضروری دی۔

۵۵ – وَمِنْ هٰذَا حَدِيْثُ اَنَّ قَافِ جَبَلٌ مِنْ زُمُرُّدَةٍ خَضْرَاءَ مُحِيْطٌ بِالدُّنْيَا .

ترجمه : او دَ احادیث موضوعه نه دا هم ده چه قاف یو غردې دَ زمردونه او دَ دنیا نه ئې احاطه کړې ده ـ

تشریح : دا دَ خلقو خبرې دی، په صحیح روایت کښې ددې څه ذکر نشته، او کچرته وې، نو الله به په قرآن کریم کښې دَ دلیل په ځائې ذکر کړې وې ـ لکه څرنګه ئې چه نور دلیلونه ذکر کړی دی۔

۵۶ – وَمِنْ هٰذَا اَنَّ الْاَرْضَ عَلیٰ صَخْرَةٍ وَ الصَّخْرَةُ عَلٰی قَرْنِ الثَّوْرِ فَاِذَا حَرَّكَ الثَّوْرُ قَرْنَهٗ تَحَرَّكَتِ الصَّخْرَةُ.

ترجمه : دا هم بې بنیاده حدیث دې چه زمکه دَ غوئی په خکر تینګه ده، او زلزله دَ هغۀ خکر دَ وجې نه کیږی۔

تشریح : دا دَ بکواسیانو او قیصه ګو مُلیانو واعظانو قیصې دی په حدیث کښې ورله هیڅ اصل نشته۔بلکه الله تعالیٰ په قرآن کښې وائی چه آسمان او زمکه زما په لاس

کښې دی۔ نور چا ته مې څه پکښې نۀ دی ورکړې۔ یعنی اختیارات مې چاته نۀ دی سپارلی ۔دې مخلوق دَ الله هر صفت بل چا ته ورکړو تردې چه غوئې ئې دَ الله سره شریک کړو ـ لکه یهودیان او هندوان داسې کوی۔ دا روایت هم کوم یهودی یا هندو دَ ځانه جوړ کړې دې۔

۵۷ – حَدِيْثُ : مِقْدَارِ الدُّنْيَا وَ اَنَّهَا سَبْعَةُ آلافِ سَنَةٍ.

ترجمه : دا حدیث بې بنیاده او دَ ځانه جوړ شوې دې چه دَ دنیا عمر اووه زره کاله دې۔

تشریح : دا روایت یهودیانو جوړ کړیدې ـ ځکه ابن قیمؒ فرمائی چه مونږ په اووۀ زرم کال کښې یو، پس هر چاته به داپته ولګی چه قیامت ته دوه سوه یو پنځوس (۲۵۱) کاله پاتې دی ـ او زۀ وائی چه په اووم زرم کال باندې نهه کم څلور سوه کاله زیات اوشو۔ نو قیامت خو تراوسه رانغې۔ نو معلومه شوه چه دا روایت غلط دې۔

لیکن یاد ساتئ ! دَ قیامت علامات موجود شوی دی بیا ابن قیمؒ او ملاعلی قاریؒ فرمائی، چه بعض جاهلان وائی چه نبی ﷺ ته دَ قیامت علم وو۔ لیکن تواضعًا ئې وئیلی دی چه ماته پته نشته دَ قیامت، دا دروغ دی۔ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبر ﷺ چرته دروغ نهٔ وائی ۔ او دروغو ته څوک تواضع نه وائی۔ دَ قیامت علم صرف یو الله سره دے۔

۵۸- وَ مِنهَا صَلَوَاتُ الْاَيَّامِ وَ اللَّيَالِي كَصَلٰوةِ يَوْمِ الْاَحَدِ وَلَيْلَةِ الْاِثْنَيْنِ وَيَوْمِ الْاِثْنَيْنِ وَلَيْلَةِ الثُّلَثَاءِ وَيَوْمِهَا وَلَيْلَةِ الْاَرْبَعَاءِ وَيَوْمِ الْخَمِيْسِ وَلَيْلَةِ الْجُمْعَةِ وَيَوْمِهَا اِلٰى آخِرِ الْاُسْبُوْعِ.

ترجمه : دَ شپو او دَ ورځو دَ نفلونو په باره کښې بعض خلقو څه حدیثونه جوړ کړی دی۔ مثلا دَ خالی په ورځ دَ نفلونو، دَ ګل په شپه او ورځ کښې دَ نفلونو، دَ منګل (سے شنبې) په شپې او ددے په ورځ کښې دَ نفلونو، دَ چارشنبې په شپه او دَ زیارت په ورځ او دَ جُمعے په شپه او ورځ کښې دَ نفلونو دَ فضیلت په باره کښې کوم فضائل راغلی دی۔ چه چا دا نفل اوکړل نو دومره ثواب به ئے وشی۔

دا ټول موضوعی او دَ ځانه جوړ شوی روایتونه دی۔ په هیڅ صحیح حدیث کښې ددے ثبوت نشته۔

۵۹- صَلٰوةُ الرَّغَائِبِ وَصَلٰوةُ رَجَبَ وَصَوْمُهَا.

ترجمه : مونځ دَ رغائب بدعت دے او مونځ دَ رجب او دارنګه دَ رجب دَ روژے په باره کښې حدیث نشته ۔

تشریح : مونځ دَ رغائب دا پخوا یو مونځ جوړ شوے

وو۔ خو علماء هغې ته بدعت وائی (ځکه چه دَ رسول الله ﷺ نه نهٔ دے ثابت) نو خلق ترے منع شول ۔ که څوک اووائی چه مونځ خو عبادت دے دا چا منع کړے دے۔ خومره چه کوی، او څنګه ئے چه کوی اختیار دے ؟

نو مونږ وایو : مونځ عبادت دے ۔او عبادت به مونږ دَ رسول الله ﷺ نه زده کوو۔ نو هغه چه چرته کړے وی ، او اجازت ئے ورکړے وی۔نو هغه مونځ به عبادت وی ، او کوم مونځ چه رسول الله ﷺ نه دے کړے، او نه ئے پرے امر کړے وی ، هغه بدعت دے۔

شیخ عبد القادر جیلانیؒ په الغنیه کښې ډیرے روژے او مونځونه دَ رجب بیان کړی دی ۔ لیکن هغه غلط او باطل حدیثونه دی۔ هغه چونکه صوفیانو ته مائل وی۔ او صوفیان دَ ضعیفو حدیثونو په باره کښې تحقیق نهٔ کوی۔

۶۰- كُلُّ صَلٰوةٍ طَرِيْقُهَا يُخَالِفُ هٰذِهِ الصَّلَوَاتِ الْمَعْرُوْفَةِ اِلَّا التَّسْبِيْحُ وَصَلٰوةِ الْحَاجَةِ فَبَاطِلٌ .

ترجمه : هر هغه مونځ چه هغه ددے مشهورو مونځونو نه خلاف وی، سیوا دَ صلوة تسبیح او صلوة حاجت نه، نو هغه به باطل وی۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه : دَ دالو، وريژو، کلولو (لوبيا، کُرخو) او بانجيانو په باره کښې راغلي حديثونه ټول غلط دي۔

تشريح : دا قِسم حديثونه خيټورو مُليانو او بنی اسرائيلو جوړ کړي دي۔

٦٥ – مِنْهَا ذِكْرُ فَضَائِلِ السُّوَرِ مِثْلُ مَا فَعَلَهُ فِيْ تَفْسِيْرِ الثَّعَالِبِيِّ وَكَشَّافِ الزَّمَخْشَرِيِّ.

ترجمه : دَ سورتونو دَ فضيلتونو په باره کښې احاديث باطل دي۔

تشريح : دَ بعض سورتونو فضيلت په احاديثو صحيحه ؤ کښې راغلے دے۔ ليکن تفسير ثعلبی کښې او کشاف دَ زمخشری کښې څهٔ احاديث دي چه په اول او آخر دَ سورة کښې ئے راوړی دي، هغه ټول موضوعي دي۔ دا قاعده ياده لره۔

٦٦– وَ مِنَ الْقَوَاعِدِ الْكُلِّيَّةِ : اَنَّ نَقْلَ الْاَحَادِيْثِ النَّبَوِيَّةِ وَالْمَسَائِلِ الْفِقْهِيَّةِ وَالتَّفَاسِيْرِ الْقُرْآنِيَّةِ لَا يَجُوْزُ اِلَّا مِنَ الْكُتُبِ الْمُتَدَاوِلَةِ لِعَدَمِ الْاِعْتِمَادِ عَلٰى غَيْرِهَا مِنْ وَضْعِ الزَّنَادِقَةِ وَالْحَاقِ الْمَلَاحِدَةِ بِخِلَافِ الْكُتُبِ الْمَحْفُوْظَةِ .

ترجمه : دلته قاعده کليه ده هغه دا چه حديثونه او

مسئلے او تفسير دَ آيتونو به دَ مشهورو کتابونو نه نقل کولے شي ځکه چه په نورو کتابونو اعتماد نشته۔ شايد چه زنديقانو او ملحدينو چرته دس پکښې کړے وي ځکه چه مشهور کتابونه خو دَ علماؤ ياد وي۔

تشريح : دا ډيره ښکلے قاعده ده ۔ مبتدعين اکثر خپل دليلونه دَ داسے کتابونو نه پيش کوي چه هغه هيڅوك نهٔ پيژني ۔لکه وائي چه (فتاوي نورالهدی) کښې ليکلي دي۔(چلپي) کښې ئے ليکلي دي ۔ (درة الناصحين) کښې (مواعظ شريف) کښې ئے ليکلي دي۔ (لمعات شريف د مشکوة شريف) يوه غير مستند غوندے شرح ده۔

٦٧– اَحَادِيْثُ الْعَقْلِ كُلُّهَا بَاطِلَةٌ :

ترجمه : دَ عقل په باره کښې راغلي حديثونه ټول باطل دي۔

تشريح : لکه خلق وائي اول الله تعالی عقل پيدا کړو يا فلانکے شے۔حال دا دے چه صحيح حديث کښې داسے دي چه اول الله قلم پيدا کړے دے ۔(مشکوة شريف)۔

٦٨– قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَيْسَ لِفَاسِقٍ غِيْبَةٌ . مَوْضُوْعٌ.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائي : دَ فاسق سړی غيبت جائز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے۔

تشریح : علماء وائی چه دا خبره مطلقا نهٔ ده، بلکه دَ هغه سړی غیبت منع نهٔ دے چه ښکاره یو کار کوی۔ او ته ورله هغه ذکر کړے۔لکه یو سړے ږیره خروی، ته ووایه چه فلانکے خو ږیره خروی۔نو دا ناروا نهٔ دی اونور غیبتونه حرام دی اکثر خلق په دے وخت کښں په دے مرض کښں اخته دی۔او په دلیل کښں دا حدیث ذکر کوی، حالانکه دا حدیث ثابت نهٔ دے۔نو ددینه ځان ساتل پکاردی۔

٦٩– قَالَ ﷺ : اَنَا مَدِيْنَةُ الْعِلْمِ وَعَلِيٌّ بَابُهَا.

ترجمه : نبی ﷺ فرمائی چه ځه دَ علم ښاریم او علیؓ ئے دروازه ده۔

تشریح : دا حدیث باطل دے او شیعه گانو جوړ کړے دے۔یحیی بن معینؒ او ابوحاتمؒ ورته دروغژن حدیث وئیلی دی۔

٧٠– اِنَّ عَبْدَ الرَّحْمٰنِ بْنَ عَوْفٍ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ حَبْوًا.

ترجمه : عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه به دَ ډیرمال په وجه جنت ته په خړپوسو خړپوسو ځی۔

تشریح : دا حدیث بالکل غلط دے۔ بلکه هغه به

عشره مبشره صحابه ؤ کښں دے۔دَ هغه ډیر فضیلتونه دی۔هغه خو اکثرمال دَ الله جل جلاله په لاره کښں لګولے وو۔

دا حدیث ما ځکه په دے کتاب کښں اولیکهٔ، چه مولانا زکریا په خپل کتاب (فضائل صدقات) کښں راوړے دے۔او هغه په ټوله دنیا کښں خوریږی۔

حالانکه مولانا زکریا (دَ مروجه تبلیغ مشر) له پکار وو، چه ددے قِسم بے بنیاده حدیثونو نه ئے ځان ساتلے وے، او امت ته ئے صحیح حدیثونه پیش کړی وی۔ حالانکه په (فضائل اعمال) او (فضائل صدقات) کښں ډیرے بنیاده، ضعیف او منګړت حدیثونه او دَ شریعت خلاف خبرے لیکلے شوی دی۔ چه په دے باندے امت گمراه کیږی۔

نودَ داسے قسم روایتونو نه ځان ساتل پکاردی۔

٧١– ثَلَاثَةٌ تَزِيْدُ فِي الْبَصَرِ النَّظْرَةُ اِلَى الْخُضْرَةِ وَالْمَاءِ الْجَارِيْ وَالْوَجْهِ الْحَسَنِ .لَمْ يَقُلْهُ الرَّسُوْلُ ﷺ.

ترجمه : دَ نبی ﷺ ارشاد دے چه درے خیزونه نظر تیزوی۔شنوبوټوته کتل، روانو اوبوته کتل، اوښائسته مخ ته۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : دا دَ نبی ﷺ ارشاد نـه دے، بلکـه دا قسـ
خبرے دَ طبیبانو او تجربه کارو خلقو دی۔

دا حدیث دَ خلقو په خوله کښ ډیر مشهور دے ځکه ما
تنبیه ورکړه چه رسول الله ﷺ ته دَ بکواس او بے فائدے
خبرے نسبت کول سخته گناه او غلط کار دے۔

۷۲- مَنِ اشْتَرَى دِيْكًا اَبْيَضَ لَمْ يَقْرَبْهُ شَيْطٰنٌ وَّلَا سِحْرٌ.

ترجمه : چا چه سپین چرگ واخسته، نو شیطان او
جادو به ورته نه نزدے کیږی۔

تشریح : دا چا هسے دَ گپ خبره کړے ده۔ رسول الله
ﷺ ددے قِسم خبرو نه بیزاره دے۔ بلکه علماء وائی چه دَ
چرگ په فضیلت کښ سوا دَ یو حدیث نه هیڅ نه دی
ثابت، او هغه یو حدیث دادے : (چه دَ چرگ آواز واورئ نو دَ
الله تعالی نه دَ هغهٔ دَ فضل سوال کوئ)۔

ددے یو حدیث نه علاوه چه خوك دَ چرگ په باره هر
قِسم روایت بیانوی، نو هغه به غلط وی۔

۷۳- كُلُّ حَدِيْثٍ فِيْ ذَمِّ الْوَلِيْدِ وَمَرْوَانَ بْنِ الْحَكَمِ فَهُوَ
بَاطِلٌ.

ترجمه : هر هغه حدیث چه په مذمت او بدئ دَ ولید

اودَ مروان کښ وی، نو هغه به باطل وی۔

تشریح : بعضِ خلق وائی چه ولید دَ فرعون نوم
وو۔ نو دا ایخودل گناه ده ۔ دا خبره بے بنیاده ده۔ دارنگه هغه
خلق چه دَ صحابه ؤ دشمنان دی هغوی دَ مروان پسے ډیرے
خبرے جوړے کړیدی ۔ لیکن هر تاریخ کښ غلطی
اوتعصب شته ۔ یو درے تاریخونه دی چه هغه ډیر ښه دی۔

۱- العواصم من القواصم ۔

۲ - منهاج السنة النبوية۔

۳- تاریخ الطبری۔

۷۴- كُلُّ حَدِيْثٍ فِيْ ذَمِّ يَزِيْدَ وَمُعَاوِيَةَ فَهُوَ بَاطِلٌ.

ترجمه : هر هغه حدیث چه په ذم او بدئ دَ معاویه
اویزید کښ وی هغه به باطل وی۔

تشریح : معاویه رضی الله عنه دَ رسول الله ﷺ جلیل
القدر صحابی دے او دا صحابیؓ دَ شیعه گانو او روافضو
دشمن دے۔

او یزید دَ معاویه رضی الله عنه ځوئے دے۔

په بعضِ اهلِ سنتو مسلمانانو کښ هم دَ شیعه گانو
عادت راغلے دے، هغه دا چه خپلو بچوله معاویه او یزید

(c) ketabton.com: The Digital Library

نـوم نـهٔ ږدی، ددې نـه سخت نفرت کوی۔ بلکه دا دَ دوئ په نیز کنځل وی۔ چه دَ یزید ځویه۔

٧٥– كُـلُّ حَـدِيـْثٍ فِـىْ ذَمِّ اَبِـىْ مُوْسَى الْاَشْعَرِىِّ وَعَمْرِو بْنِ الْعَاصِ فَهُوَ بَاطِلٌ بِلَا شَكٍّ لِجَلَالَةِ قَدْرِهِمَا .

ترجمه : هر هغه حدیث چه دَ ابو موسی الاشعریؓ او عمرو بن العاصؓ دَ مذمت او بدئ په باره کښ وی نو هغه به باطل وی۔ ځکه چه دا صحابه کرام رضی الله‌عنهم لوئ شان لری۔ او دَ صحابهؤ دشمنان ډیردی، ځکه میوه داره ونه خلق په کتهو ولی۔

٧٦– قَـالَ عُـمَـرُ : اَمَا وَاللهِ لَقَدْ عَلِمْتُ اَنَّكَ حَجَرٌ وَلَوْلَا اَنِّىْ رَاَيـْتُ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ يُـقَبِّلُكَ مَاقَبَّلْتُكَ، وَفِىْ رِوَايَةٍ اِنَّكَ حَجَرٌ لَا تَنْفَعُ وَلَا تَضُرُّ. (متفق علیه)

ترجمه : د عمرؓ حجراسود خکل کړو۔او دائے وفرمایل چه ماته پته ده چه ته کاڼړے ئے۔نه چاته فائده ورکولے شے اونه نقصان ۔لیکن د رسول الله ﷺ عمل دے ځکه ما اوکړو۔

تشریح : دَ عمرؓ دا خبره ددے دپاره کړے وه په موسم د حج کښ چه خلقو کښ دَ شرك عقیده خوره نشی په سبب

دَحجراسود سره۔ ځکه چه خلق به وائی چه حجراسود ښکلول جائزدی ۔ نو مونږ به دَ باباګانو کټے او جاروګانے په ځان راکاږو۔ نو عمر رضی الله عنه دَ خلقو دا غلط ګمان ختم کړو۔ دا صحیح روایت دے تردے ځائے پورے۔

ددے نه روستو چا غلطه خبره دَ ځانه ورسره یو ځائے کړے ده۔ چه هر کله عمر رضی الله عنه مذکوره خبره اوکړه، نو علیؓ عمرؓ ته جواب ورکړو۔ او وے فرمایل چه ولے حجراسود ضرر اونفع نشی ورکولے ؟ دا به قیامت کښ راشی اوګواهی به ورکوی په هغه کسانو چا چه ښکل کړے وی۔

دا روستنئ خبره دَ علیؓ موضوعی ده، مشرکانو دَ خپل شرك ثابتولو دپاره ځان ته لاره پرانستے ده۔

مطلب دا چه علی رضی الله عنه ته چه چا دغه خبره منسوب کړے دے، نو دا نسبت هغهٔ ته کول غلط دی، هغهٔ نه دغه جُمله نهٔ ثابته۔

وما علینا الا البلاغ

کتبه ابو محمد امین الله البشاوری۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

OOOOO

ضمیمه

دے ځائے پورے رساله (موضوعی حدیثونه) سره دَ ترجمے او تشریح نه پوره شو۔

دَ فائدے دَ زیاتوالی دپاره دَ شیخ ابو محمد امین الله البشاوری حفظه الله په تصحیح او نظر ثانی سره ددے تکمیل او اضافه کیږی، او دَ موضوعی حدیثونو تعداد سلو (۱۰۰) پورے رسیږی۔

اضافه از

ابو سلمان حضرت محمد غفر الله له

OOOOO

۷۷ – اَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّيْنَ، لَا نَبِيَّ بَعْدِيْ، اِلَّا اَنْ يَّشَاءَ اللّٰهُ.

ترجمه : زهٔ دَ ټولو انبیاؤ نه آخری نبی یم، مانه پس بل پیغمبر نشته، مگر که الله ئے اوغواړی۔

تشریح : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ ځکه په دے کښې دا خبره کول چه (که الله اوغواړی) دَ ختمِ نبوت دَ عقیدے خلاف خبره ده۔ دَ تمام امت په دے اتفاق دے چه دَ نبی کریم ﷺ نه روستو بل هیڅ نبی نهٔ راځی۔ الله تعالیٰ په دهٔ باندے دَ انبیاء کرامو سلسله بنده کړے ده۔ مذکوره حدیث دَ استثناء په لحاظ سره دَ ځانه جوړ شوے دے۔ او صرف دا الفاظ ثابت دی چه (انا خاتم النبیین، لا نبی بعدی)۔ لیکن ددے نه پس الفاظ ثابت نهٔ دی۔ بلکه چا دَ ځانه جوړ کړی دی۔

امام سیوطیؒ فرمائی : دا استثناء موضوع ده۔ امام شوکانیؒ فرمائی : دا استثناء کوم زندیق دَ ځانه جوړه کړیده۔

(الموضوعات لابن الجوزی : ۱/۲۷۹، الفوائد المجموعة، ص : ۳۲۰، للشوکانی).

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷۸ – مَنْ عَشِقَ فَعَفَّ فَكَتَمَ فَمَاتَ مَاتَ شَهِيْدًا.

ترجمه : څوك چه عاشق شو او ځان ئې پاكدامن اوساتهٔ او عشق ئې پټ كړو او مړ شو، نو دے شهيد دے.

تشريح : دا حديث بې بنياده دے. څكه ددے حديث نه دَ عشق فضيلت معلوميږي حالانكه عشق يوه بيماري ده. ددے خبرے نسبت رسول الله ﷺ ته كول جائز نهٔ دي.

(ضعيف الجامع الصغير : ۵۶۹۷).

۷۹ – مَنْ قَلَّدَ عَالِمًا لَقِيَ اللهَ سَالِمًا.

ترجمه : چا چه دَ يو عالم تقليد اوكړو، نو الله سره به روغ رمټ ملاؤ شي.

تشريح : دا حديث بې بنياده دے.

(السلسلة الضعيفة : ۵۵۱)

او دا هغه چا جوړ كړے دے چه هغه دَ دليل دشمنان دي. څكه چه په دين كښې دَ تقليد نه منع راغلے ده. تقليد وئيلے كيږي دَ چا بے دليله پيروي كول. تقليد تيارهٔ ده او دَ دليل رڼړا ده. نو دَ رڼړا په ځائے دَ تيارے فضيلت څنګه بيان كړے شي ؟

او دا حديث كوم مقلد په رسول الله ﷺ باندے په

دروغه جوړ كړے دے او دَ خپل خود ساخته تقليد دَ اثبات دپاره ئې دا حديث نبي كريم ﷺ ته منسوب كړے دے.

۸۰ – عَلَيْكُمْ بِلِبَاسِ الصُّوْفِ تَجِدُوْا حَلَاوَةَ الْإِيْمَانِ فِيْ قُلُوْبِكُمْ.

ترجمه : تاسو وړينه جامه آغونديئ نو دَ ايمان خوند به په خپلو زړونو كښې بياموميئ.

تشريح : دَ انسان دپاره شريعت هر قِسم جامه آغوستل جائز كړي دي. دا حديث دَ ځانه جوړ شوے دے. دَ ايمان خوند چه انسان مومي نو هغه په باطني او ظاهري اعمالو پورے اړه لري. په يو خاص لباس او جامے آغوستلو سره نهٔ په ايمان كښې زياتے راځي او نهٔ كمے. دے حديث ته امام ابن الجوزيؒ، شيخ البانيؒ، امام سيوطيؒ او علامه شوكانيؒ موضوع او دَ ځانه جوړ شوے وئيلي دي.

(ضعيف الجامع الصغير : ۳۷۹۰، الموضوعات لابن الجوزي ۴۸/۳، اللآلي المصنوعة ۲۲۳/۲، الفوائد المجموعة : ۱۹۲/۱).

۸۱ – لِكُلِّ شَيْءٍ أُسٌّ وَأُسُّ الْإِيْمَانِ الْوَرَعُ.

ترجمه : دَ هر يو شي دپاره بنياد وي او دَ ايمان بنياد پرهيزګاري ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : په دې کښې هیڅ شك نشته چه وَرَع (دَ حرامو نه ځان ساتل او پرهیزګاری اختیارول) دَ مؤمن صفت او لوئې فضیلت دے۔ لیکن ددے په فضیلت کښې دا مذکوره حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ نبی ﷺ ته ددے نسبت کول جائز نهٔ دی۔

(موضوع : السلسلة الضعيفة ١٩١٣، ضعيف الجامع الصغير: ٤٧١٩).

٨٢ – لَيْسَ بِمُؤْمِنٍ مُسْتَكْمِلِ الْإِيْمَانِ مَنْ لَّمْ يَعُدَّ الْبَلَاءَ نِعْمَةً وَالرَّخَاءَ مُصِيْبَةً.

ترجمه : هغه خوك پوره مؤمن نهٔ دے چه آزمایشت نعمت اونهٔ ګنړی او فراخی او خوشحالی مصیبت اونهٔ ګنړی۔

تشریح : دا حدیث هم چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔

(موضوع : ضعيف الجامع الصغير : ٤٨٨٧، السلسلة الضعيفة: ٤٣٧٤).

او ددے حدیث مضمون دَ صحیح احادیثو خلاف هم دے۔ ځکه صحیح احادیثو کښې دَ مؤمن صفت دا خودلے شوے دے، چه کله دهٔ ته مصیبت اورسی نو صبر کوی

اوکه خوشحالی فراخی ورته اورسی نو شکر کوی او دَ الله حمد او ثناء وائی۔ په نعمت باندے چه شکر اوکړی نو الله تعالیٰ ورله په دغه نعمت کښې نوره اضافه کوی۔ پاتے شوه دا خبره چه انسان دَ الله تعالیٰ دَ طرفه فراخی او خوشحالی مصیبت اوګنړی نو ګویا دا دَ الله دَ نعمتونو ناشکری ده۔ دے وجے نه دا حدیث دَ لفظ او معنیٰ دواړو په لحاظ صحیح نهٔ دے، بلکه دَ ځانه جوړ شوے دے۔

٨٣ – اَلْإِيْمَانُ لَا يَزِيْدُ وَلَا يَنْقُصُ.

ترجمه : ایمان کښې نهٔ زیاتے راځی اونهٔ کمے۔

تشریح : امام ابن الجوزیؒ فرمائی : دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ دارنګه امام سیوطیؒ فرمائی چه دا حدیث احمد بن عبد الله الشیبانی (نومے راوی) دَ ځانه جوړ کړے دے۔

(الموضوعات لابن الجوزيؒ ١/١٣٢، اللآلي المصنوعة: ١/٤٢).

او دا منکرت حدیث دَ قرآن نه هم خلاف دے۔ ځکه دَ قرآن کریم نه ثابته ده چه په ایمان کښې زیاتے راځی۔ او په کوم شئ کښې چه زیاتے راځی نو په هغې کښې کمے هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي۔ داسې معلومیږي چه دا حدیث مرجئه (ګمراه) فرقې دَ خپل مذهب دَ تائید دپاره جوړ کړے دے۔ ځکه دَ مُرجئه فرقې مذهب دادے چه په ایمان کښې نهٔ زیاتے راځي او نهٔ کمے۔ دَ دوئ مقصد دَ عمل صالح قیمت کمول دي۔ او دَ اهل السنت والجماعت عقیده داده چه ایمان کښې زیاتے او کمے دواړه راتلے شي۔ قرآن کښې الله فرمائي : ﴿ زادتهم ایمانا ﴾ (دا آیتونه دَ مؤمنانو ایمان زیاتوي)۔

دارنګه دا راتلونکے حدیث :

٨٤ – اَلْإِيْمَانُ مُثْبَتٌ فِي الْقَلْبِ كَالْجِبَالِ الرَّوَاسِيْ وَزِيَادَتُهُ وَنُقْصَانُهُ كُفْرٌ.

ترجمه : ایمان په زړهٔ کښې لکه دَ مضبوطو غرونو غوندے پروت وي، ددے زیاتیدل او کمیدل کفر دے۔

تشریح : دا حدیث هم چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ او په دے سره ئے دَ قرآن خلاف کړے دے۔

(موضوع : السلسلة الضعيفة : ٤٦٤).

٨٥ – مَنْ قَالَ : اَنَا مُؤْمِنٌ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ فَلَيْسَ لَهُ فِي الْاِسْلَامِ نَصِيْبٌ.

ترجمه : چاچه داسے اووئیل چه زهٔ ان شاء الله مؤمن

یم، نو په اسلام کښې ددهٔ هیڅ حصه نشته۔

تشریح : یعنی چه څوك په ایمان کښې استثناء اوکړي (ان شاء الله اووائي) نو دا کافر دے۔

دا حدیث ابن تیم راوي دَ ځانه جوړ کړے دے۔ او دا هیڅ اصل او بنیاد نهٔ لري۔

(الموضوعات لابن الجوزي : ١/١٣٥، اللآلي المصنوعة : ١/٤٤، الفوائد المجموعة للشوكاني : ١/٤٥٣).

حالانکه ان شاء الله دَ تبرك دپاره ده او یا دَ راتلونکے وخت دپاره ده۔ په ایمان کښې ان شاء الله وئیل دَ بعضِ صحابوؓ نه هم ثابته ده۔ هیڅ باك نهٔ لري۔

٨٦ – اَلْقَلْبُ بَيْتُ الرَّبِّ.

ترجمه : زړهٔ دَ الله تعالیٰ کور دے۔

تشریح : امام ابن تیمیهؒ فرمائي : دا دَ نبی کریم ﷺ خبره نهٔ ده۔ امام زرکشيؒ، امام سخاويؒ او امام شوکانيؒ فرمائي : ددے هیڅ اصل او بنیاد نشته۔

(المصنوع في معرفة الحديث الموضوع ص : ١٣١، المقاصد الحسنة ص : ٤٩٢، الفوائد المجموعة ص : ١٠٢).

دا حدیث کوم صوفي او پیر جوړ کړے دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

٨٧ – لَوْلَا النِّسَاءُ لَعُبِدَ اللّٰهُ حَقًّا.

ترجمه: كه ښځې نهٔ وې نو دَ الله تعالىٰ عبادت به په حقه سره خامخا كيدلے۔

تشريح: امام ابن الجوزيؒ فرمائي: ددې حديث هيڅ اصل او بنياد نشته۔ امام شوكانيؒ فرمائي: ددې په سند كه دوه متروك (پريخودلے شوى) راويان او يو منكر راوى دے۔ امام ابن عديؒ فرمائي: دا حديث منكر دے۔

(الموضوعات لابن الجوزى: ٢/٢٥٥، الفوائد المجموعة ص ١٩٩، اللآلى المصنوعة: ٢/١٣٤).

او ددې منكرت حديث معنىٰ دَ قرآن او صحيح احاديثو خلاف هم ده۔ ځكه چه په دې حديث كښې زنانه عذاب گڼرلے شوى دى، حالانكه په قرآن او صحيح احاديثو كښې دَ زنانو وجود رحمت او نعمت ښودلے شوے۔

٨٨ – مَنْ زَارَ قَبْرَ وَالِدَيْهِ كُلَّ جُمُعَةٍ فَقَرَأَ عِنْدَهُمَا يٰس غُفِرَ لَهُ بِعَدَدِ كُلِّ آيَةٍ أَوْ حَرْفٍ.

ترجمه: چاچه دَ هرې جُمعې په ورځ دَ خپل مور پلار دَ قبرونو زيارت اوكړو، او دَ هغوئ دَ قبرونو په خوا كښې ئې سورتِ يٰسين اولوستهٔ نو دهٔ ته به دَ هريو آيت او حرف په

اندازه مغفرت اوكړے شي۔

تشريح: دَ قبرونو زيارت له تلل مسنون دى۔ ليكن دا حديث چا دَ ځانه جوړ كړے دے۔ په دې كښې دَ قبر په خوا كښې دَ سورتِ ياسين لوستلو ذكر دے۔ حالانكه په مقبره كښې دَ قرآن لوستلو نه منع راغلے ده۔ دَ نبي كريم ﷺ او دَ صحابه كرامو نه هيچرته دا ثابته نهٔ ده چه هغوئ په مقبره كښې كوم مړى ته تلاوت كړے وى۔ نو دَ ځانه دين جوړول جائز نهٔ دى، بلكه لوئے جُرم دے۔

(موضوع: السلسلة الضعيفة: ٥٠).

٨٩ – أَرْبَعٌ لَايُشْبِعْنَ مِنْ أَرْبَعٍ: عَيْنٌ مِنْ نَظَرٍ، وَأَرْضٌ مِنْ مَطَرٍ، وَأُنْثَى مِنْ ذَكَرٍ، وَعَالِمٌ مِنْ عِلْمٍ.

ترجمه: څلور څيزونه دَ څلور څيزونو نه نهٔ مړيږي: سترگه دَ كتلو نه، زمكه دَ بارانه نه، ښځه دَ سړى نه، او عالم دَ علم نه.

تشريح: امام سخاويؒ فرمائي: ددې حديث په سند كښې داسې راويان راغلي دي چه هغوئ به دَ ځانه دروغژن حديثونه جوړول۔ شيخ البانيؒ هم دا حديث په دروغژنو حديثونو كښې ذكر كړے دے۔ دا دَ رسول الله ﷺ خبره نهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده۔

(الموضوعات : ١/٢٣٥، المقاصد الحسنة : ٩٨، ضعيف الجامع : ٧٦٣).

٩٠ – مِدَادُ الْعُلَمَاءِ أَفْضَلُ مِنْ دَمِ الشُّهَدَاءِ.

ترجمه : دَ علماؤ سيا هي دَ شهيدانو دَ وينے نه بهتره ده۔

تشريح : په دے کښ هيڅ شك نشته چه دَ الله په نيز حق پرست علماء چه دَ قرآن او حديث متبعين وي، ډير زيات فضيلت او غوره والے لري، ليکن رسول الله ﷺ ته ددے مذکوره خبرے نسبت کول صحيح نۀ دي۔ امام سيوطيؒ نقل کړي دي چه خطيب بغداديؒ دے حديث ته دروغژن حديث وئيلے دے۔

شيخ حُوتؒ فرمائي چه ددے په سند کښ محمد بن جعفر راوي باندے دَ حديث جوړولو تور لګيدلے دے۔ شيخ البانيؒ هم دے حديث ته موضوع (منګړت) وئيلے دے۔

(الدرر المنتثرة، ص : ١٧، أسنى المطالب، ص : ٢٥٤، السلسلة الضعيفة : ٤٨٣٢).

٩١ – اِنَّمَا تَكُوْنُ بَعْدِيْ رُوَاةٌ يَرْوُوْنَ عَنِّيْ الْحَدِيْثَ فَاَعْرِضُوْا

حَدِيْثَهُمْ عَلَى الْقُرْآنِ فَمَا وَافَقَ الْقُرْآنَ فَخُذُوْا بِهِ وَمَا لَمْ يُوَافِقِ الْقُرْآنَ فَلاَ تَأْخُذُوْا بِهِ.

ترجمه : بيشکه مانه پس به څۀ داسے خلق وي چه مانه به حديثونه روايت کوي، تاسو دَ هغوئ روايت کړي حديثونه په قرآن باندے پيش کړئ۔ کوم حديثونه چه دَ قرآن موافق وي هغه قبول کړئ، او کوم حديثونه چه دَ قرآن خلاف وي، هغه مۀ قبلوئ۔

تشريح : شيخ معلميؒ نقل کړي دي چه محدثينوؒ دے حديث ته موضوع (منګړت) وئيلي دي۔

(الأنوار الكاشفة ص : ٢٦٠، السلسلة الضعيفة : ١٠٨٧).

دا خبره ياده لرل پکار دي چه اسلامي دين دَ دوه څيزونو نه جوړ شوے دے۔

(١) قرآن (٢) صحيح حديثونه۔

قرآن کريم مستقل دليل دے او سُنتِ رسول ﷺ مستقل دليل دے۔ دارنګه دا خبره هم يادول پکار دي چه هيڅ کله صحيح حديث دَ قرآن کريم خلاف نۀ راځي۔ که چاته خلاف معلوم شي نو دا به دَ هغۀ کم علمي او کم فهمي وي۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے وجے نه مذکوره حدیث کښ چه کوم مضمون بیان شوے، نو دا صحیح نۀ دے۔ ځکه هر کله چه حدیث مستقل دلیل دے، نو بیا په قرآن باندے دَ هغے دَ پیش کولو څۀ معنیٰ ده؟

نبی کریم ﷺ فرمائی:

اَلا اِنِّیْ اُوْتِیْتُ الْکِتَابَ وَمِثْلَهٗ مَعَهٗ.

(صحیح ابن ماجه، صحیح ابی داود).

(خبردار! ماته قرآن راکړے شوے دے او ددے پشان ددے سره یو بل شے یعنی حدیث هم راکړے شوے دے)۔

قرآن کریم وحی جلی ده، او حدیث وحی خفی ده۔ دواړه دَ الله د طرفه دی۔ دے وجے نه صحیح حدیث دَ قرآن خلاف هیڅ کله نۀ راځی، هاؤ ضعیف او منکرت حدیثونه دَ قرآن خلاف راتلے شی۔

۹۲ – اِنَّ رَسُوْلَ اللهِ ﷺ لَمْ یَکُنْ یُرىٰ لَهٗ ظِلٌّ فِیْ شَمْسٍ وَّلَا قَمَرٍ.

ترجمه: دَ رسول الله ﷺ دپاره نۀ په نمر کښ سورے لیدل کیدۀ او نۀ په سپوږمۍ کښ۔

تشریح: دا حدیث چا دَ ځان جوړ کړے دے۔

(مناهل الصفاء فی تخریج أحادیث الشفاء ص: ٧).

په دے حدیث باندے بریلیانو استدلال کړے دے چه نبی کریم ﷺ بشر نۀ وو ځکه چه دَ هغۀ سورے نۀ لیدل کیدۀ۔ لیکن دا حدیث چا دَ ځانه جوړ کړے دے۔ نو ددے نه استدلال کول هم غلط دی۔ او دَ بریلیانو ټولے عقیدے په خوبونو، بے سنده واقعاتو او منکرتو حدیثونو بناء دی۔ حالانکه دَ نبی کریم ﷺ بشریت او انسانیت په قرآن کریم او صحیح احادیثو او په اجماع دَ امت سره ثابت دے۔

الله تعالیٰ فرمائی: ﴿اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُکُمْ یُوْحٰی اِلَیَّ﴾۔ (بیشکه زۀ خو ستاسو پشان یو انسان یم چه وحی راته کیږی)۔ او حدیث کښ دی، عائشه رضی الله عنها فرمائی: کان بشرا من البشر۔

(نبی کریم ﷺ دَ انسانانو نه یو انسان وو)۔

دے وجے نه دَ نبی کریم ﷺ دَ بشریت او انسانیت نه انکار کولو ته علماؤ کفر وئیلی دی۔

۹۳ – رَأَیْتُ رَبِّیْ بِمِنىً عَلٰی جَمَلٍ عَلَیْهِ جُبَّةٌ.

ترجمه: ما خپل رب په مِنیٰ کښ په یو اوښ سور اولیدلو چه چوغه ئے آغوستے وه۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشریح : دا منکرت او دَ ځانه جوړ شوے حدیث دے۔

او ددے حدیث معنیٰ هم غلطه ده ځکه چه دَ الله تعالیٰ په باره کښې دا قِسم الفاظ وئیل دَ هغهٔ سخته بے ادبی ده۔ الله تعالیٰ ددے هر څهٔ نه پاك او منزه دے۔ دَ هغهٔ شان ددے نه ډیر زیات اوچت دے۔ امام هرویؒ، علامه طاهر پټنیؒ، حافظ ابن عراقؒ اوشیخ البانیؒ ټولو دا حدیث منکرت ګنړلے۔

(المصنوع فی معرفة الحدیث الموضوع ص : ١٠٢، تذکرة الموضوعات ص : ١٢، تنزیه الشریعة المرفوعة : ١٥٢/١، السلسلة الضعیفة ٦٣٣٠).

٩٤ – اِذَا حُدِّثْتُمْ عَنِّیْ بِحَدِیْثٍ یُوَافِقُ الْحَقَّ فَخُذُوْا بِهٖ حَدَّثْتُ اَوْ لَمْ اُحَدِّثْ.

ترجمه : کله چه تاسو ته زما دَ طرف نه څوك حدیث بیان کړی او هغه دَ حق سره موافق وی، نو هغه قبول کړئ برابره خبره ده که هغه ما وئیلے وی اوکه نهٔ۔

تشریح : دا حدیث موضوعی او منکرت دے۔ علامه ابن جوزیؒ او علامه شوکانیؒ ورته موضوعی وئیلی دی۔

(الموضوعات : ٢٥٨/١، الفوائد المجموعة، ص : ٢٧٨،

کشف الخفاء : ٨٦/١، أسنی المطالب ص : ٤٠، اللآلی المصنوعة : ١٩٥/١).

او ددے حدیث معنیٰ هم غلطه ده ځکه چه په دے کښې دَدروغو حدیثونو جوړولو طرفته لاره هواره شوے ده۔ حالانکه که چا دَ ځانه یوه خبره اوکړه او هغه ئے نبی کریم ﷺ ته منسوب کړه، نو که هغه بظاهر صحیح هم وی، خو بیا به هم دغه خبره دروغژن حدیث ګنړلے کیږی۔ ځکه چه ددے خبرے نسبت نبی ﷺ ته کول غلط دی۔

نبی کریم ﷺ ته به صرف دَ هغه خبرو نسبت کولے شی، کومے خبرے چه هغوئ کړے وی۔ او دَ هغے صحیح سند معلوم وی۔ بے سنده او دَ ځانه جوړے شوے خبرے نبی کریم ﷺ ته منسوب کول سخت ترین جُرم دے۔

بلکه سره دَ علم نه دے کار کولو ته بعضِ علماء کفر هم وائی۔ نبی کریم ﷺ ته دَ یوے خبرے په منسوب کولو به دَ انتهائی احتیاط نه کار اخستل کیږی۔

څوك چه نبی ﷺ ته دَ یوے خبرے نسبت کوی، نو یا خو به خپله نبی ﷺ پورے خپل سند رسوی، او یا به په یو داسے کتاب حواله ورکوی چه هغه په مسلمانانو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صحت باندے مشهور وی۔ او یا به دَ حدیث دَ صحت یا ضعف درجه بیانوی۔

شاید چه په دے دروغژن حدیث باندے بعضِ خلق دهوکه شوی دی چه کومه خبره ورته بظاهر ښه ښکاره شی، نو په رسول الله ﷺ باندے ئے ور اوتپی۔ حالانکه هغهٔ نهٔ وی وئیلی۔ دیته موضوعی او منکرت حدیث وئیلے کیږی۔ په دے باب کښ دَ ډیر احتیاط نه کار اخستل پکار دی۔

۹۵ – اَلْعِلْمُ عِلْمَانِ : عِلْمُ الْأَبْدَانِ وَعِلْمُ الْأَدْيَانِ.

ترجمه : علمونه دوه قِسمه دی : جسمانی علم (طب وغیره) او دینی علم۔

تشریح : امام صغانیؒ، امام شوکانیؒ، امام هرویؒ او امام عجلونیؒ دا حدیث موضوع او منکرت گنړلے دے۔

(موضوعات للصغانی، ص : ۲، الفوائد المجموعة ص : ۲۸۴، المصنوع فی معرفة الحدیث الموضوع ص ۱۲۳، کشف الخفاء ۶۸/۲).

دا حدیث په دے وجه هم خطاء دے چه په دے کښ دے دواړو ته یو شان علمونه وئیلے شوی دی، حالانکه ددے

دواړو مرتبه دَ یو بل نه ډیره زیاته جدا ده ! اصلی علم خو دینی علم دے۔ او پاتے شو دنیوی علمونه نو دے ته معلومات وئیلے کیږی، علمونه ورته نهٔ وئیلے کیږی۔ خاصکر چه څوك دینی علم نهٔ لری او طب وغیره نور فنون ئے زده وی، نو دے هغه فضیلت نشی حاصلولے کوم چه دَ یو دینی عالم فضیلت دے۔ دا صرف په دے دنیا کښ کمال گنړلے کیږی۔ لیکن که یو انسان ته صرف علمِ طب زده وی او دَ شرعی علم نه بیخی ناخبره وی، نو دا دَ الله په نیز جاهل گنړلے کیږی۔ الله تعالیٰ فرمائی : ﴿ یعلمون ظاهرا من الحیاة الدنیا وهم عن الآخرة هم غافلون ﴾۔

(دا خلق دَ دنیا په ظاهری ژوندون باندے پو هیږی، او دوئ دَ آخرت نه غافله دی)۔

۹۶ – اَلْعِلْمُ فِی الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِی الْحَجَرِ.

ترجمه : په ماشومام والی کښ علم حاصلول، په کاڼړی باندے دَ لیکلو پشان دی۔

تشریح : یعنی په ماشوم والی کښ علم حاصلول داسے مضبوط او پاخهٔ وی لکه دَ کاڼړی کرښه۔ کوم شے چه دَ ماشوم والی په زمانه کښ یاد شی، نو هغه دَ انسان نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غالباً بیا نۀ هیریږی. امام ابن تیمیهؒ فرمائی : دا دَ نبی کریم ﷺ کلام نۀ دے. بلکه چا دَ ځانه جوړ کړے دے. هسے خپله تجربه ئے لیکلے ده. نو ددے حدیث نسبت نبی کریم ﷺ ته کول او دَ حدیث په شکل بیانول حرام دی.

(منهاج السنة ٧/٥٢٦، اللآلی المصنوعة ١/١٧٨، الحد الحثيث فی بيان ما ليس بحديث ص ١٤٧، كشف الخفاء ١/٣٦٢).

٩٧ – اَلسَّخِیُّ مِنِّیْ وَاَنَا مِنْهُ وَاِنِّیْ لَاَرْفَعُ عَنِ السَّخِیِّ عَذَابَ الْقَبْرِ.

ترجمه : سَخی مانه دے او زۀ دَ هغۀ نه یم (یعنی زمونږ دَ دواړو تعلق مضبوط دے) او زۀ دَ سَخی نه دَ قبر عذاب پورته کوم.

تشریح : په دے کښې شك شبه نشته چه سخاوت ښۀ شے دے او شریعت دیته ترغیب ورکړے دے. لیکن رسول الله ﷺ ته ددے حدیث نسبت کول جائز نۀ دی. ځکه چه دا رسول الله ﷺ نۀ دے وئیلے. بے بنیاده حدیث دے. لکه څنګه چه علامه شوکانیؒ او علامه طاهر پتنیؒ وئیلی دی.

(الفوائد المجموعة ص : ٨١، تذكرة الموضوعات ١/٦٣، تنزيه الشريعة ٢/١٧١).

دَ عذابِ قبر لرے کیدو دپاره نور شرعی اسباب شته دے چه کله هغه انسان اختیار کړی نو الله ته ئے دَ عذابِ قبر نه خلاصوی. چه ددے بیان په (الفوائد) کتاب کښې اوګورئ.

٩٨ – تَوَسَّلُوْا بِجَاهِیْ، فَاِنَّ جَاهِیْ عِنْدَ اللهِ عَظِیْمٌ.

ترجمه : تاسو زما په مرتبه باندے وسیله نیسئ ځکه دَ الله په نیز زما لویه مرتبه ده.

تشریح : شیخ الاسلام ابن تیمیهؒ او شیخ البانیؒ فرمائی چه ددے حدیث هیڅ بنیاد نشته.

(اقتضاء الصراط المستقيم لابن تيمية ٢١/٤١٥، السلسلة الضعيفة ٢٢).

لهذا دَ رسول الله ﷺ په جاه یا طفیل یاصدقه وغیره سره دعاء غوښتل بدعت دے. نبی کریم ﷺ په صحیح احادیثو کښې ددے هیچرته امر نۀ دے کړے. او دعاء عبادت دے، او دَ عبادت بنیاد په نقل باندے وی. او دا چرته نۀ دی نقل چه صحابه کرامو دَ نبی کریم ﷺ په جاه او مرتبه باندے دَ الله نه دعاء غوښتلے وی. که چرے دا کار جائز وے

نو خامخا به صحابه کرامؓ کړي وي.

٩٩ – مَنْ نَامَ بَعْدَ الْعَصْرِ، فَاخْتُلِسَ عَقْلُهُ، فَلا يَلُوْمَنَّ اِلَّا نَفْسَهُ.

ترجمه : څوك چه مازيګر نه پس اوده شو او ددهٔ عقل ختم شو نو دَ خپل نفس نه علاوه بل هيڅوك دې نهٔ ملامته کوي.

تشريح : دې روايت ته امام ابن جوزيؒ، امام سيوطيؒ او امام ذهبيؒ ټولو منکرت او موضوع وئيلي دي.

(الموضوعات لابن الجوزى ٣/٦٩، اللآلى المصنوعة ٢/٢٧٩، ترتيب الموضوعات ٨٣٩).

دې وجې نه مازيګر نه پس خوب کول منع نهٔ دي. او نهٔ پرې دَ انسان عقل خرابيږي.

١٠٠ – اَصْحَابِىْ كَالنُّجُوْمِ بِاَيِّهِمُ اقْتَدَيْتُمْ اهْتَدَيْتُمْ.

ترجمه : زما صحابه دَ ستورو پشان دي، په دوئ کښې چه دَ هر چا پيروئ کوئ، هدايت به بيامومئ.

تشريح : دا حديث په خلقو کښې ډير زيات مشهور دې، حالانکه دا دروغژن او باطل حديث دې. امام ابن حزمؒ او شيخ البانيؒ دې حديث ته دروغژن، باطل او منکرت وئيلي دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(الاحكام فى أصول الاحكام: ٥/٦٤، السلسلة الضعيفة ٦٦، جامع بيان العلم وفضله ٢/٩١).

ددې حديث نسبت رسول الله ﷺ ته کول جائز نهٔ دي. دا حديث دَ سند، معنىٰ او عقل درې واړو په لحاظ سره ثابت نهٔ دې.

تفصيل دپاره (فتاوى الدين الخالص اول جلد) اوګورئ.

OOOOOO

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library